

április 8.
grammofón. 12.30: Hírek,
n. 16: Rádiózenekar.
Smetana művei. 17:
15: Rádiózenekar. 18:
Grammofón. 19.30:
Enekkar. 20.30: Fel-
gner: Parsifaljának
5: Hírek.
angv. 9.30: Hírek. —
r. 12.25: Hírek. —
erárak. 5.30: Bécsi da-
voktatás. 6.45: Gram-
mer: Bolygó hollandi,
zt. Gounod, E. di Ci-
dello. Majd: Cigány-

XIV. ÉVF. • 79. SZAM
Cluj—Kolozsvár, 1931
április 8 Szerda
5691 ÉV Niszán 21

Ara 5 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Bír. Baron L. Pop (v. Brassai)
ucca) 10 szám. Telefon 9-77

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Félévre 600 lej
Negyedévre 320 lej
Egy hónapra 110 lej

KÖLFÖLDI
ELŐFIZETESI ÁRAK:

Egy hóra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénsum)
Egy évre 10 dollár

Hirdetések tarifa szerinti
rétetnek fel

Es Uj Kelet az ország-
és hársági

Elkkelnek utá
szrás megjel 400

Államiratokat ne
megörzésükre

Diszkrét 2. 11. e. 8.

Ramasetter Robert

BUDAPEST

ELET

OCARE
ena Sportiva Socie-
e cunoscut urmă-

iat la 31 XII 1930.
308.500. Cont curent
lere Lei 214.328.50.
0.— Pasiva: Capital
00. In total Lei 307

si profit incheiat
rdere T'erdere Lei
de administratie si
de supraveghere

rdelésck

etrius étteremben jó
ató. Reggel és este
káv. Regele Ferdi-
) 10.

ást keres intelligens
ur mellé. Megkeresé-
egbizható" jelígre.

inderfraulein Júdin
ellung, geht auch aufs
uchter Helén Oradea,
33.

menő praxissal, szép,
leségül venne. Schad-
zenek. Leveleket „Or-
óhivatalba.

velő, magyar gyors- és
nistrátor, aki németül
l, állást keres, esetleg
állal. Megkereséseket
a kiadóba.

délután a Malom ucca
özött egy fontos irato-
ztárca. A szives meg-
nézve értéktelen ir-
pany u. 2. Malkismann-

UZLET LELKE:
Z UJ KELETBEN

blozsvár

TEHER

10,000,000
2,400,000
1,903,749
768
354
91,555,122
1,819,130
57,729
1,728,086
1,349,317
110,813,133

itók I.ajos
gyv. igazgató

Szakadatlan tanácskozások és találgatások között várja Titulescut a politikai világ

Koncentráció vagy személyiségek — a jelenlegi parlament vagy új választások — e körül mozognak a válság megoldásának lehetőségei

Titulescu csütörtökön, Maniu valószínűleg pénteken érkezik a fővárosba. Az erdélyi miniszterek kitüntetésének különös súlyt és jelentőséget tulajdonítanak. A liberálisok hajlandók a nemzeti parasztpárttal együtt működni, hogy megakadályozhassák a kisebb csoportok előtörését

A jövő hét elejére várják a válság megoldását

Bucuresti-Bukarest, április 7. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A politikai helyzetben a keddi nap mint az előrelátó volt, semmilyen változást nem hozott. Titulescu hazatérését várja a politikai világ és a londoni követ megérkezése után megkezdődő tárgyalásokból fog majd a válság megoldásának pontosabb kontúrja kialakulni. Titulescu legutóbbi ittartózkodása alkalmával már folytatott ugyan megbeszéléseket a pártvezérekkel. Ezek a megbeszélések azonban inkább informatív jellegűek voltak, minthogy a londoni követnek még nem volt mandátuma az uralkodótól arra, hogy koncentrációs kormányról konkrét formában tárgyaljon. Most megkapta ezt a mandátumot, mely teljesen szabadkezet biztosít számára. A válság megoldásának tényleges nehézségei tehát a konkrét tárgyalások során fognak majd kialakulni és ezekről a nehézségektől, illetőleg a nehézségek leküzdésének lehetőségétől függ az, hogy mikor és milyen formában fog az új kormány megalakulni.

Maniu előre tudta a Mironescu-kormány bukását

A Dimineata szerint napról napra nő azoknak a száma, akik a koncentrációs kormány gondolatát támogatják. A nemzeti parasztpártban ugyancsak észlelhető ez az áramlat. Az összes pártvezérek támogatják a koncentrációs kormány gondolatát arra az esetre, ha a jelenlegi parlamentet fenntartanak. Ma reggel Mihalache hosszabb megbeszélést folytatott Junian volt igazságügyminiszterrel. A párt többi vezetői is állandóan tanácskoznak, anélkül azonban, hogy Maniu visszaérkezéig végleges álláspontot foglalnának el. Mihalache hazafias kötelességnek tartja a koncentrációs kormány támogatását, de azon a véleményen van, hogy a jelenlegi parlament feloszlatása súlyos zavargásokra vezetne. Ezen a ponton tehát Maniu és Mihalache egyetértének egymással. Előnként kommentálja Maniunak az Adevarul párizsi tudósítója előtt tett kijelentéseit, amelyeket tegnapi számunkban ismertettünk és amelyekről kiderül, hogy Maniu Párizsban is tudta, hogy a Mironescu-kormány nem fog sokáig élni.

Ha a nemzeti parasztpárt egységes abban, hogy támogatja a koncentrációs kormányt, a jelenlegi parlament fenntartása esetére, abban eltérnek a vélemények, hogy milyen álláspontot foglaljon el a párt egy esetleges tekinté-

lyekből álló kormánnyal szemben. A fiatalok állítólag egyre hangsúlyozottabban követelik, hogy a párt vegyen részt a tekintélyekből álló kormányban is, míg az öregebbek hangsúlyozzák, hogy a pártprogram értelmében csakis parlamentáris kormányt támogathatnak.

A többi pártok sem ellenzik a koncentrációs kormányt

Elvben a többi pártok sem ellenzik a koncentrációs kormányt, magatartásukat azonban attól teszik függővé, hogy a kormányban való részvételük milyen feltételekhez van kötve. Az „Universul“ szerint a kormányforma megválasztása Titulescu atitüdjére van bízva. A legideálisabb megoldás az összes pártok

részvételével alakuló koncentrációs kormány volna, amelyben tárca nélküli miniszterként belépnének a pártvezérek és ugyanakkor kijelölnék azokat az embereket, akik a tárcákat ténylegesen vezetni fogják. Májusban rendkívüli szeszzióra hívnák össze a parlamentet, hogy a petróleum, cukor és szeszkoncessziókat megszavazzák, ezzel pedig új választások lennének, amelyekben a koncentrációs kormányt alkotó pártok közös listával vennék részt. A másik egyetlen olyan kormány áll, amelyet Titulescu saját akaratának megfelelően állítana össze, az uralkodóval egyetértésben természetesen, a jelenlegi parlamenttel, vagy anélkül nem riadva vissza attól sem, hogy parlament nélkül kormányozzon.

Titulescu nem fogja feloszlatni a parlamentet?

A két véglet között van egy közvetítő formula Titulescu-kormány, a nemzeti parasztpárt, valamint azok pártok támogatásával, amelyek a kormányban való részvételt elfogadják. Ez a kormány fenntartaná a jelenlegi parlamentet, amely megszavazzá a fentebb említett sürgős törvényeket. Ismeretes azonban, hogy a liberális párt és a néppárt nem hajlandók olyan koncentrációs kormányban résztvenni, amely a nemzeti parasztpárti

parlament kénye-kedvének van kitéve. Jogosnak látszik ez a feltevés, hogyan fog egy koncentrációs okrmány együtt dolgozni a jelenlegi parlamenttel, midőn még a tiszta nemzeti parasztpárti kormány sem volt képes dominálni az állandó lázadásban lévő többségi képviselőket és szenátorokat. Rövid idő alatt nem kevesebb, mint négy törvényjavaslatot szavaztak le a többségiek!

Ot hipotézis a kormányválság megoldására

A legvalószínűbbnek mindenestre a középmezőre látjuk: a Titulescu-kormányt, a nemzeti parasztpárt, a kisebb politikai csoportok és pártokon kívül álló személyiségek részvételével s egy rövid rendkívüli szeszzióval, amely alatt megszavazzák a koncessziókat. Az ily módon megalakult kormány folytatná tevékenységét egészen őszig, amikor is ismét meg fogják vizsgálni a politikai helyzetet, annak eldöntésére, hogy a jelenlegi parlament fenntartható-e, vagy pedig új választásokat kell kiírni. Bármilyen lesz az új kormány összetétele, Titulescu feladata az, hogy kiemelve az országot a mai súlyos gazdasági helyzetből. A „Curentul“ öt hipotézist állít fel a kormányválság megoldására kapcsolatosan. Az első a széles koncentráció volna, amelyet azonban általában megvalósíthatatlannak tartanak. A második szűkebb körű koncentráció, vagy a liberálisok, vagy a nemzeti parasztpárt nélkül. Ebben az esetben Titulescu a kormányt támogató valamelyik nagyobb párt rabja volna. A harmadik lehetőség a kispártok koncentrációja (avereszkánusok, georgisták, lupisták), amelyet pártokon kívülálló személyiségekkel egé-

szítenének ki. Ebben az esetben, választások esetén, Titulescu saját embereit is jelöltetné, hogy rendelkezze a parlamentben saját csoportjával is. A negyedik formula a személyiségek kormánya volna, pártokra való tekintet nélkül. Egy ilyen kormány a közigazgatási apparátus segítségével könnyen megszerzethetné a szavazatok negyven százalékát, ami szükséges ahhoz, hogy a parlamentben többség fölött rendelkezze. Hátránya viszont az, hogy maga ellen hívná ki az összes politikai pártokat, amelyek kétségkívül összefognának, hogy ezt a kormányformációt megbuktassák. Az utolsó lehetőség: Titulescu-kormány, parlament nélkül. Ez a lehetőség azért látszik valószínűtlennel, mert a külföldön nem néznek jószemmel.

George Bratianura is számítani kell
A liberális párt meglehetősen nehéz helyzetben van az új politikai eseményekkel szemben. Kétségtelen ugyanis, hogy az uralkodó nem fogja figyelmen kívül hagyni George Bratianut, aki az elmúlt év június 8-án párttűtő akciójával felbecsülhetetlen szolgálatokat tett neki. Viszont George Bratianunak a kormányba való belépése és a liberálisok kimara-

dása teljes letargiát váltana ki a párt-
hívek köréből és sutyosan megrendite-
nék Duca helyzetét is, aki ezuttal fog
elsősorban szerepelni a párt vezéréként
a politikai válság megoldásában. A libe-
ralisok attól is tartanak, hogy a Goga-
George Bratianu—dr. Lupu koalíció ve-
szélyeztethetné a liberálisok sánszait.
Ezért a liberális pártban nagy hajlan-
dóság mutatkozik arra, hogy a nemzeti
parasztpárttal kormányegyezséget kös-
senek, s feltételül csak a jelenlegi par-
lament feloszlatását kötik ki.

Az Universul közli azt az érdekes hírt,
hogy Titulescu legutóbbi romániai útja
alkalmával megállapodott az uralkodóval
abban, hogy a Mironescu-kormányt áprí-
lis 19-én fogják helyéről eltávolítani. Köz-
ben az egyenetlenség a pártban és a parla-
menten belül olyan méreteket öltött, hogy
az uralkodó minden további halogatást ve-
szedelmesnek jelentett ki és félretolta a
Mironescu-kormányt két héttel a megáll-
apodott időpont előtt.

**Titulescu első dolga lesz mó-
dosítani a választójogi tör-
vényt**

Bucuresti-Bukarest, április 7. Titulescu
londoni követünk az őt hazahívó távirat
kézhezvétele után Londonból azonnal el-
utazott és tegnap este Párizsba érkezett,
ahol fogadására megjelent a pályaudvaron
Dinu Cesianu párizsi követ, valamint a
követtség egész személyzete. Titulescu in-
nen Miláno felé vette útját, ahol találko-
zik Madgearuval, akivel együtt jönnek
haza Maniu Gyula, a nemzeti parasztpárt
vezére Genuából csütörtökön reggel érke-
zik Bécsbe, ahova eljuttatott Pop Jonel
képviselő, hogy informálja Maniut a bel-
politikai helyzetéről. Kolozsváron csatlako-
zik Maniuhoz Vajda Sándor is, akivel
együtt péntek este 10 órakor érkeznek a
fővárosba.

A politikai pártok vezetőinek Duca—
Pop Csicsó, Inculet—Mihalache, valamint
Frasanovic—Hategan tegnapi tanácsko-
zása arra az eredményre vezettek, hogy
Titulescunak egy koncentrációs kormány
megalakításához a legszélesebbkörű tá-
mogatást kell nyújtani az összes politikai
pártoknak.

A Lupta értesülése szerint a Titulescu-
kormány megalakulása után azonnal ösz-
szehívják a parlamentet, amely elé három
törvényjavaslatot fognak terjeszteni. Ket-
tő ezek közül sürgős pénzügyi jellegű lesz,
a harmadik pedig a választójogi reform.
A pártoknak ugyanis az a véleménye,
hogy a jelenlegi választói törvény alapján
megejtendő választások a premiumos rend
szer következtében nem fejeznék ki hiven
a közakaratot és ezért a tiszta proporcio-
nalitás bevezetését kívánják a választási
törvénybe. Egyedül Bratianu György az,
aki a jelenlegi választói rendszer mellett
akar választani, úgy, hogy a koncentrá-
cióban résztvevő pártok közös listákkal
menének a választási harcba.

Feloszlatják a parlamentet

Az Adeverul is valószínűnek tartja a
parlament közeli feloszlatását, mert egy
koncentráció a jelenlegi parlament támo-
gatása mellett csak látszólagos volna és
a nemzeti parasztpárttól függne továbbra
is. A lap kétségtelennek tartja, hogy a
király Titulescut végleges kinevezése al-
kalmával fel fogja hatalmazni, hogy szük-
ség esetén feloszlassa a törvényhozást is.
A liberálisok későbbre szeretnék a választ-
ások kiírását s remélik, hogy a közvéle-
ményt néhány hónap alatt sikerül kellően
megdolgozni.

Manoilescu szerepe

Sokat beszélnek Manoilescu jövőbeli sze-
repéről is. Az Adeverul azt hiszi, hogy az
ipar- és kereskedelmi miniszter semmi-
esetre sem lesz tagja Titulescu koncentrá-
ciós kabinetjének. Ha ugyanis a nemzeti
parasztpárt résztvesz ebben a kormányban
úgy nem fogja azt a Manoilescut delegál-
ni, akivel szemben a párt számos tagja

(Folytatása az ötödik oldalon.)

A gyakran ismétlődő borzalmas földrengések nem jelentenek világösszeomlást

A földrengések csak bizonyos meghatározott zónákban fordulhatnak elő

A minden képzeletet felülmúló borzalmas földrengéskatasztrófa, mely Nicaragua fővárosát megsemmisítette és 5000 embert ölt meg, ismét a tudományos érdeklődés előterébe helyezte a földrengéseket. A gyakori földrengés katasztrófák jogosan vetik fel azt a kérdést, vajon nem éljük-e a föld belső forradalmának a korszakát. Dr. Lehmann Herbert, a berlini geográfiai intézet segédtanára egy világpláiban írott cikkében azon nézetének ad kifejezést, hogy a babonás emberiség mindig hajlandó arra, hogy a hasonló szerkesztelenségek sorozatában valami égi jelt lásson, amelyből a világ pusztulására következtethet. A geológus, aki egész életét a föld történetének és természetrajzának tanulmányozására szenteli, természetesen sokkal másabb látókörben tekinti ezeket a dolgokat és megállapítja, hogy a föld történetében állandóan váltakoztak a heves kitörések időpontjai az észrevétlen belső evolúciókkal. Semmi esetre sem hisz abban, amit a régiek hirdettek, hogy egyik napról a másikra kitörő katasztrófák megváltoztathatják a föld külső képét. Tudja, hogy a földrengések és más olyan természeti kitörések, amelyek alkalmasak arra, hogy valamely földfelület külső arculatát szemmel láthatóan megváltoztassák, csak bizonyos meghatározott zónákban fordulhatnak elő.

A balkán félszigeti földrengészóna pontosan ismeretes a geológusok előtt. A földrengések története pontosan feljegyezve, merre és hol vannak azok a vidékek, amelyek időről időre kisebb vagy nagyobb földrengések észlelhetők. Vannak bizonyos földrengési sávok a föld területén, amelyeket földtani néven törési zónáknak neveznek.

Ilyen földrengési terület a korinthusi öböltől a Marica völgyön át Plovdivig (Filippopolisz) vagyis a Balkán és antibalkán közötti terület.

Másrészt a földrengések centrumai azok, ahol geológiai szempontból fiatal kőzetek mély tengerfenékre hajlanak, mint Görögországnak mesziniai környéke mutatja. Ilyenformán óriási földterületek azok, amelyek soha nem biztosak a földrengés veszélyétől, viszont a geológiai tudomány mai állása szerint egész határozottan meg lehet állapítani, hogy például Athén tökéletesen mentes minden veszélytől. Számtalan példa bizonyítja, hogy a szomszédos Korinthus vidékén pusztító földrengéseknek még csak a távoli kilengéseit sem érezte meg Athén, kivéve természetesen a szeizmográfiai készülékeket.

Az 1928 évi görögországi és bulgáriai földrengés azokon a területeken pusztított, amelyek erre már évszázadok óta predesztinálva vannak, viszont a mostani földrengés egészen váratlanul pusztított ott is, ahol emberemlékezet óta nem volt ilyen katasztrófa és így a szokatlan természeti jelenség által a lakosság között támadt pánik több kárt okozott, mint maga a katasztrófa. A Vardar egész folyása mentén olyan területeket keres fel, amelyeket teljesen kikristályosodott és megüledett hegytömegek határolnak és amelyek, amióta csak a geológiai történeti kutatás vissza tud nyulni a föld történetére, állandóan részesei voltak a föld belső mozgalmainak.

Jelek vannak arra, hogy a Rodopus bérctömegei állandóan emelkedőben vannak, azonban ezt az emelkedést a Vardar-vonalnak nem minden földalukulata követi egyenletesen. Ezen a vidéken is akad olyan terület, amely a zárt hegytömegek lassu, de állandó emelkedését nem követi. A Vardar zónája szakadékos és sok helyütt mély völgyekkel összekötött, amelyek közül a legnevezetesebb a világháborúból annyira ismert Doiran tó fekvése és környéke.

A terület egyenlőtlen emelkedési és süllyedési vonala közötti különbség okozza a föld mélyében előálló feszültségeket, amelyeknek a következménye szakadás és törés, ami a föld felszínén természetesen érzékelhető földrengésben nyilvánul.

Ezek a földrengések ott jelentkeznek a legnagyobb erővel, ahol a föld felső rétege a leggyengébb ellenállást képes kifejteni, vagyis a geológiai szempontból legfiatalabb rétegek, aminők Macedonia lakott területei. Az a vidék, amely a legutóbbi földrengés által legtovább szenvedett, vagyis Szkoplje,

Madeira szigetén a helyőrség fellázadt és birtokába vette a szigetet

Mára várják a kormányhű portugál csapatok érkezését Madeirába

London, április 7. Lisszabonból jelentik, hogy Madeira szigetén, Funchalban a helyőrség fellázadt s parancsnokait, valamint a polgári kormányzat vezetőit foglyul ejtve, a szigetet birtokába vette. A portugál kormány minisztertanácsa döntés alapján hadihajót és szállítógőzönyt egy ezred kormányhű

Akar-e 100 lejért több milliót értékelni nyerni?

Vegyen Fortuna sorsjegyet!

I. NYEREMÉNY:

A nagyváradi Nagypiac téren lévő **Oroszlán Gyógy-szertár teljes berendezésével** egyetemben.

II. NYEREMÉNY:

Egy **négy szobás modern lakásból álló házrész.**

III. NYEREMÉNY:

Ennek a négy szobás modern lakásnak tőri berendezése.

IV. NYEREMÉNY:

Így ebédlő, egy háló- és egy szalonberendezés.

Ne mulassza el szerencsésjét! Sorsjegyek mindenütt kaphatók.

Sztrumica és Gyevgelija közötti terület kizárólag ebbe a zónába tartozik. Ezt nemcsak a már évszázadok óta tartó megfigyelések, hanem a most már tudományos alapon osztályozott geológiai térképek is igazolják.

A macedóniai nagy földrengés ezek szerint semmi megfoghatatlan nem jelent és nem jelent világösszeomlást sem pedig azt, hogy ezután a szerencsétlenség után a katasztrófák sorozata fog következni. Itt olyan természeti erők működnek, amelyek az ugynevezett harmadkorszak óta állandó működésben vannak és állandóan formálják a Balkán félszigetét és az egész világon található földrengészónák külső képét. A mostani földrengés ebben a nagy természeti munkában csak egy egyszerű és aránylag számot nem tevő epizód.

nomsgrófnő" álneve alatt tartózkodott s ahol Ferenc József, a császár is meglátogatta. Hogy e találkozásom mi történt, mi zajlott le a császári pár között: örök titok maradt. En később Bécsbe kerültem, itt neveltek az Opernringen. Az udvar Bécsben, a tizenhatodik századból származó udvari etikett szigorú szabályai szerint élt. A császárnő nem mehetett el egyszerűen urához, nem látogathatta meg őt. A ceremónia szabályai szerint: engedélyt kellett kérnie arra, hogy férjével beszélhessen, közeledhessen hozzá.

Az anya: Erzsébet királyné, nem láthatta gyermekeit akkor, amikor akarta és olyan egyszerűen, olyan könnyen, mint ahogy ezt egy másik anya megtehetné. Ha meg akart jelenni gyermekei tanóráján, nem topanhatott be egyszerűen a tanulószobába. Huszon-négy órával a látogatás előtt be kellett jelentenie illetékes helyen látogatási szándékát és gyermek és tanító „kiöltöztek” erre az ünnepélyes alkalomra; a nevelők előkészítették a kérdéseket s feleleteket s a vége ezeknek a látogatásoknak mindig az lett, hogy a császárnő legmagasabb tetszését fejezte ki a hallottak felett — gyermekei és azok tanítóitól.

De a császárnő maga sohasem választhatta ki azokat a személyeket, akik a gyermekei körül voltak s nem szabhatta meg azt, hogy gyermekei mivel foglalkozzanak. Hasonlóképpen: a gyermekek sohasem érezhették, pusztán, egyszerűen, minden kontúrfalazás nélkül, hogy: az anyjuk van velük; az udvari etikett szabályai szerint mindig éreznük kellett, hogy a császárnő tiszteli meg őket látogatásával.

A játék kegyetlen volt. Erzsébet királyné, az én édesanyám, sokat szenvedett. Amikor negyedik gyermekében, Mária Valériában is csalódott, elhatározta, hogy egynek, egyetlenegynek, nekem, azt a nevelést adja, amelyet valóban ő akar adni; nem hagyja magát befolyásolni semmilyen irányban, ebbe a kérdésbe egyáltalán nem hagy beleszólni többé.

Ezért tartott távol engem az anyám az udvartól. Az udvarban nem tudta volna az én nevelésem körül véghezvinni azt, amit az udvaron kívül véghezvinni remélt...

S most minden átmenet nélkül a következőket mondja:

— És miért nem ismert el engem a császár? Ferenc József? Azért, mert a császári ház hagyományaihoz kellett tartania magát. Zsófia főhercegnő, az édesanyja uralkodott felette fiatalágában, később mások akarata nyomta el benne a saját akaratát s ezt gátat vetett annak, hogy valaha is azt tehessen, amit esetleg — tenni akart.

A grófnő itt elhallgatott. Ujra fényképek kerültek az asztalra: Elissa Landi amerikai képei. Nézem a sorozatot, felvillannak előttem ennek a remek fiatal színésznőnek az arcvonásai, mozdulatai, de még mindig az előbbi, különös, váratlan, sőt: érthetetlen szavakra gondolok. Ki tud itt itélni, ki tudja megmondani, hogy vajon valóban Erzsébet királynő lánya beszél-e velem, vagy egy fanatikus asszony, aki a valóságot összekeveri a képzelettel...

Üzletáthelyezés

miatt az összes raktáron levő könyv- és papírárakat, írószereket és irodai felszereléseket, **grammofonlemezeket**, továbbá Machson garnitúrákat, imakönyveket, Tálesim és az összes rituális cikkeket **szencziósián olcsó** árban árusítjuk.

El ne mulassza a ritka és kedvező alkalmat és siessen mit a készlet tart a

„SAFRUTH“

zsido könyv és papírkereskedésbe Cluj, P. M. Vit. (Széchenyi tér) 39.

Elissa Landi, a világhírű hollywoodi filmsztár -- Erzsébet királyné unokája?

Beszélgés Zsanardi-Landi grófnővel, Elissa Landi édesanyjával, aki azt állítja magáról, hogy Erzsébet királyné leánya

London, április 7. Schwalb Miklós, a Londonban élő kiváló budapesti zongora művész hívott magához teára. Nem is gondoltam: milyen érdekes társaságba kerülök. Kint, Hampstead egyik legesdesesebb, legzárkózottabb utcájában (egészen közel László Fülöpéhez) a Belsize Park 45. számú házban lakik a magyar pianista — Zsanardi Landi grófné.

A teát együtt fogyasztottuk el a házigazdaékkal és én megtudtam, hogy a grófnő, Elissa Landi-nak, a Fox-filmgyár világhírű sztárjának — az édesanyja.

Néhány nappal ezelőtt volt a sajtóbemutatója Elissa Landi új filmjének Londonban; az új Charles Farrell-nek. „A négy ördög” világhírű színésznő a „leading lady”-je a fiatal grófkisasszonynak.

— Akinek a vérében van az előkelőség, az mindenhez ért — mondotta a grófnő és különösen mosolygott kijelentéséhez.

Nem értettem a mondatot. Schwalb Miklós látta csodálkozásomat és megszólalt:

— Persze, maga nem tudja, hogy a grófnő — Erzsébet királyné leánya.

Azt hittem: tréfát üznek velem. A kis olasz Zsanardi Landi gróf: a férj, már szaladt is le a könyvtárba, valószínűleg azért, hogy valami dokumentumot hozzon a kijelentés alátámasztására.

Mig visszatért, titokban megfigyeltem Zsanardi Landi grófnőnek és fiának: Antony Zsanardi Landi grófnak — aki szintén jelen volt — az arcvonásait. A grófnő kissé elhízott, de arcán még mindig, határozottan felismerhetők a hason-

katonaságot küldött Madeirába a zendülők ellen.

London, április 7. A portugál kormányhű karhatalom érkezését mára várják Madeirába. Funchalból csaknem az összes idegenek sürgősen távoztak, mert a városban gyenge lábon áll az élet és vagyonbiztonság.

lóság jelei — Erzsébet királynéhoz. Am ennél is jobban megdöbbenett fiának az arca. Ez az arc tele van: szintiszta Habsburg vonásokkal. Ferenc József fiatakorai fényképe jutott az eszembe.

Közben az öreg gróf visszaérkezett. Könyvet tett le elem az asztalra. Vaskos kötet: arany császári korona a fedőlappján. A címe:

„The secret of an Empress.” Egy császárnő titka.

Hosszas hallgatás következett most. Majd lassan megszólalt a grófnő:

— Igen, én Erzsébet királynő lánya vagyok. Ha már szó került róla: beszélhetek róla. Ebben a könyvben is ezt írtam meg. Hallatlan, mennyi kérdést tetek már fel hozzám ezirányban s én a könyvemet is azért írtam meg, hogy feleljek a kérdésekre.

Itt újra elhallgatott, azután meg gondoltan folytatta:

— Ha pedig én lánya vagyok Erzsébetnek, nyilvánvaló, hogy az én lányom: Elissa Landi, a világhírű filmszínésznő, a Fox-ék sztárja — Erzsébet királynő és császárnő unokája...

— De nehéz, nagyon nehéz nekem beszélnem. Nehéz, mert már annyit beszéltem róla, hogy valósággal elfáraszt, ha rá gondolok...

— A születésem a leghomályosabb dolog magam előtt is, mert csak — hallomásból tudok róla. Eszerint: Normandiában láttam meg a napvilágot, amikor a világ csak annyit tudott Erzsébet királynőről, hogy sétalovaglás alkalmával — baleset érte és Franciaországban fekszik betegen. Petites-Dalles kastélyában születtem, ahol a császárnő „Hone-

A tábla fogva m

A á k

Jár-e b

Bucuresti ügyében kiköték, hogy úgy felhívják a formációkkal jövőnek költ az államkincs törvényes rész niszteriumtól gáltatását kér

Kun An

Cluj-Kolozsva

tudósítójától.) nácsa kedden keteszszinspek ben, amelyet a delő törvényesé tak be. A tábla Miksa, Kun An kaudiót ajánló lábrahelyezésé zésre vonatkozó az ügyvéd, hog vizsgálat már b tartani ne mbe zisztenciája az

Tanasescu és

topol ügyvéd ha letartóztatott család embere het tartani. H szabadlábrahelye Jenő, aki annak kifejezést, hogy akít néhány na rendeltek ki, nem rolásaiban.

Stanimir

A tábla szomb ügyet, majd egy keddre halasztott. Kedden délelőtt után hirdette ki

A vádtanács

Stanimir föld

azon a címen, ho fennforogni bün A többiek ügyéb taló itéletet ho kaudió ellenében lábrahelyezni a pénzügyminiszter Balint ellenőre marasztaló itélet kettőjük fogvata zás érdekében.

Az itéletet St azonnal végrehaj szabadlábrahelyez lábrahelyezésé te lyásolja a feketes melyben a kolozs marosvásárhelyi ügyészségeken f

BUZIÁS

(ROMÁN) páratlan széns vasas fo

Biztos gyógyh érelmeszesedés sz varoknál, veseba esuz, hólyaghur gesség esetén.

Női betegség, fertőző betegsége mán fellépett id eseteiben a legjo gyit.

Természetes szedők, ivókurák, sz kitűnő kezelés, kitű szállodák, dió kelt árakkal.

Uj modern uszoda Fürdőidény máju Prospektust, felvil

Muschong Buziá Fürdőigazgató

A tábla szabadlábra helyezte Stanimir vezérfelügyelőt, de a többiek fogva maradtak

A feketeszesz parlamenti bizottsága irodát állít fel, amelynek mindenki információikkal szolgálhat a feketeszeszgyártásról

A vidékiek költségeit megtérítik. A fejelentők jelentékeny összeget fognak kapni a büntetésből, ha adataik igazaknak bizonyulnak

Jár-e börtönbüntetés a feketeszeszgyártásért?

Bucaresti-Bukarest, április 7. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A feketeszeszgyártás ügyében kiküldött parlamenti vizsgálóbizottságok tegnapi ülésükön elhatározták, hogy egy a kamarában, mint a szenátusban állandó irodát tartanak fenn. Felhívják a közönséget, illetve mindenkit, aki a feketeszeszre vonatkozólag információkkal tud szolgálni, jelentkezzen a parlamenti bizottság előtt. A vidékről jövőeknek költségeit megtérítik és amennyiben a beszolgáltatott adatok alapján az államkincstár hozzájut az eltulajdonított összegekhez, úgy annak megfelelő törvényes része az informátorokat fogja megilletni. A bizottság a pénzügyminisztériumtól valamennyi, a feketeszeszre vonatkozó irat és jegyzőkönyv kiszolgáltatását kérte.

Kun Andort még kaució ellenében sem engedik szabadon

Cluj-Kolozsvár, április 7. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári tábla vádta-nácsa kedden hirdette ki ítéletét a feketeszeszszinspektorok fellebbezése ügyében, amelyet a vizsgálati fogságot elrendelő törvényszéki végzés ellen nyújtottak be. A táblai tanács előtt dr. Klein Miksa, Kun Andor védője félmillió lej kauciót ajánlott fel védence szabadlábrahelyezéséért. A szabadlábrahelyezésre vonatkozó kérést azzal indokolta az ügyvéd, hogy Kun Andor ügyében a vizsgálat már befejezést nyert, székéstől tartani nem lehet, mert családja és egzisztenciája az országhoz kötött.

Tanasescu és Stanimir védője, Xantopol ügyvéd hangsúlyozta, hogy a két letartóztatott magas hivatal tölts be, családos emberek és szökésüktől nem lehet tartani. Hasonlóképpen ügyfelének szabadlábrahelyezését kérte dr. Dunca Jenő, aki annak a véleményének adott kifejezést, hogy Balint pénzügyi ellenőr akit néhány nappal Kun Andor mellé rendeltek ki, nem részes Kun Andor szarolásaiban.

Stanimirt szabadlábra helyezték

A tábla szombaton kezdte tárgyalni az ügyet, majd egy óras tárgyalás után keddre halasztotta az ítélet kihirdetését. Kedden délelőtt másfélórás tanácskozás után hirdette ki a vádta-nács az ítéletet.

A vádta-nács szabadlábra helyezte Stanimir földmivélségi vezérfelügyelőt.

Azon a címen, hogy nem lát gyanuokat fennforogni bűnösségére vonatkozólag. A többiek ügyében a vádta-nács marasztaló ítéletet hozott. Kun Andort még kaució ellenében sem hajlandó szabadlábrahelyezni a vádta-nács, Tanasescu pénzügyminisztériumi vezérfelügyelő és Balint ellenőre esetében pedig szintén marasztaló ítélettel döntött, mert mindkettőjük fogvatartása szükséges a nyomozás érdekében.

Az ítéletet Stanimirre vonatkozólag azonnal végrehajtották és az inspektort szabadlábrahelyezték. Stanimir szabadlábrahelyezése természetesen nem befolyásolja a feketeszesz nyomozás menetét, melyben a kolozsvári, temesvári, aradi, marosvásárhelyi és sepsiszentgyörgyi ügyészségeken folynak a kihallgatások.

BUZIÁS gyógyfürdő (ROMÁN NEUHEIM) páratlan szénsavas radioaktív sós-vasas forrásvizekkel.

Biztos gyógyhatás szervi, elhízásos, érlelmesedéses szív és vérkeringési zavarraknál, vesebajok, vérérgesség, izom- és csont, hólyaghurut és kimerüléssel idegesség esetén.

Női betegség, a változások zavarok, fertőző betegségek, mérgezőek nyomán fellépett idegbajok (Tabes etc.) esetében a legjobb eredménnyel gyógyít.

Természetes szénsavas sós-vasas fürdők, ivókurák, szakszerű orvosi kezelés kitűnő kezelés, kitűnő konyha, elsőrendű szállodák, diétás penziók mérsékelt árakkal.

Uj modern uszoda napfényes stranddal Földvidéni május 15-től október 1-ig Prospektus, felvilágosítást szívesen küld Muschong Buziási Gyógyfürdő Rt. Földigazgatóság Buziás (Bánát)

Dr. Dunca Gerő Tanasescu és Stanimirre vonatkozólag több tanukihallgatást eszközölt és a jegyzőkönyveket tegnap át küldte a tábla vádta-nácsához, mely a jegyzőkönyveket az ítélethezatal előtt áttanulmányozta.

Sepsiszentgyörgyön szabadlábra özv. Naschnét.

A Sepsiszentgyörgyön történt tömeges letartóztatásokkal kapcsolatban tudvalevőleg Kolozsváron letartóztatott özv. Naschné szamosújvári szeszgyárosnő. Ismeretes, hogy Sepsiszentgyörgyön az ügyészség egészen véletlenül hamis plombapreúra bukkant és ennek a birtokában az uzoni és sepsiszentgyörgyi szeszgyárak összes tulajdonosait, tulajdonosait valamint alkalmazottait is letartóztatta. A nyomozás Kolozsvárra is kiterjedt, mert a letartóztatottak között kolozsváriak is voltak. A kolozsvári letartóztatásokkal kapcsolatban vették

örizetbe és szállították Sepsiszentgyörgyre özv. Naschnét, aki az ünnepeket töltötte Kolozsváron. A letartóztatásra az szolgáltatott okot, hogy a házkutatást végző rendőrkomisszár az özvegyszony fiánál, Nasch Gyulánál szeszgyártáshoz szükséges eszközt talált, amelyet a fiu vallomása szerint édesanyja küldt át valakihez. Naschné ezen az alapon őrizetbe vették és Sepsiszentgyörgyre szállították. A sepsiszentgyörgyi ügyészség azonban nem látott büntetőcselekményt fennforogni Naschné esetében és azonnal szabadlábrahelyezte. Naschné néhány nappal ezelőtt visszerkezett Kolozsvárra.

Jár-e a feketeszeszgyártásért börtönbüntetés?

Az ország minden részében folyó szeszvizsgálat során egyébként már több szeszgyáros is letartóztatásba került. A legutóbbi, sepsiszentgyörgyi letartóztatások mellett Aradon és Temesváron történtek nagyfontosságú őrizetbevételek. Így Temesváron az ügyészség másodszor is letartóztatta Kun Richárdot, akinek harmincnapos vizsgálati fogságát a törvényszék nem hagyta jóvá, de az ügyész fellebbezése folytán az ügy a tábla elé kerül és ennek döntéséig Kun Richárdot nem bocsátják szabadon. A törvényszék vádta-nácsa dr. Ligeti Sámuel védőügyvéd azon érvelésének alapján rendelte el Kun Richárd szabadlábrahelyezését, hogy

a törvény a feketeszeszgyártást kihágásnak minősíti és nem bünteti börtönbüntetéssel.

Az egyiptomi ellenzéki politikusok 60 tagu csoportját egy pályaudvaron rendőrség fogta körül

Az egyiptomi hatóságok állandóan kellemetlenkednek az ellenzéki pártoknak

London, április 7. Kairói jelentések szerint az egyiptomi hatóságok állandóan kellemetlenkednek az ellenzéki pártoknak. 60 ellenzéki politikus, köztük Nahas pasa volt miniszterelnököt egyik közepégyiptomi vasuti állomáson rendőrség fogta körül s a karhatalom parancsnoka kijelentette, hogy utasítása van arra, hogy a politikusok a pályau-

dvart el ne hagyassák. Felszólította a politikusokat, hogy az ellenvonatba szálljanak be és hagyják el haladéktalanul a várost. Az ellenzéki pártok népgyűlését nem lehetett megtartani. A vezetőpolitikusok nem távoztak, de a rendőrség sem oldotta fel a kordont, amelyet a pályaudvar körül vont. Az ellenzéki pártok vezetői a vasuti váró-

teremben rendezkedtek be s tiltakozó táviratot küldtek a kormányhoz.

London, április 7. Kairóban hat napi lapot elkoboztak. Londonba érkezett hírek szerint azért, mert a lapok megírták, hogy az ellenzéki politikusok részére lehetetlenné tették a választóik népgyűlésén való megjelenést.

Öngyilkosság és kitérés pusztít a lengyel zsidók sorai között

Tömegesen esnek össze éhségtől az emberek

Varsó, április 7. A lengyelországi zsidóság gazdasági nyomora egyre fokozódik és rengeteg katasztrófát idéz elő. Az öngyilkosok és a kitérések száma ijesztő mértékben gyarapodik. Lodzban egyetlen napon négy zsidó követett el öngyilkosságot, mert nem tudta tovább elviselni saját és családjának éhségét. Hivatalosan állapították meg, hogy az öngyilkosság elkövetése előtt heteken át alig táplálkoztak a szerencsétlen emberek.

Varsó uccáin gyakran megtörténi, hogy zsidók az éhségtől való elgyöngülttségükben összeesnek. A pészachi ünnepeket megelőző napon számos zsidó asszonyt, akik az uccán elájultak, be kellett vigenye a kórházba, ahol megállapították róluk, hogy az éhség következtében lettek rosszul. Varsó különböző városrészeiben zsidó csecsemőket találtak. A gyermekek polyáira cédulákat tettek, amelyekre azt írták, hogy képtelenek a gyermeket táplálni

és nem akarják, hogy szemük láttára éhen pusztuljanak. Arra kéri a jobb módúakat, vegyék magukhoz a gyermekeket és gondoskodjanak róluk addig, amíg a gazdasági viszonyok az országban megjavulnak.

A zsidó hitközség székháza előtt szivertépő jelenetek játszódtak le a pészahot megelőző napon. Körülbelül három ezer főnyi tömeg jött, hogy kérje az ünnepi támogatást. Minthogy azonban a hitközség és a jótékony egyesületek erre szánt pénzalapja elfogyott, a közönség előljárók kénytelenek voltak bejelenteni a tömegnek, hogy ne várjanak, mert nem kapnak sem pénzt, sem pedig pászkat. A közönség előljáróknak nagy megerőltetésbe került, hogy a szerencsétlen emberek rendezavarás nélkül oszlottak szét.

A varsói zsidó vallást védő egyesület felhívást intéz az ország zsidóságához, amelyben megdöbbenéssel közli,

hogy számos zsidót az éhség vallásának elhagyására késztetett. A missziós társulatok erős munkában vannak és a nyomornak ezt a kétségbeesítő alkalmát mindenképpen igyekeznek kihasználni. Vilnában a missziós társulatok újabb hét kitérés irodát nyitottak. Az egyesület felhívja a zsidó közületeket, hogy tegyenek meg minden lépést a prozelitizmus megakadályozására. Ebből a célból Amerikában és Európa több városában gyűjtést rendeznek.

Női és férfi kalapokat

formál, fest, tisztít és vasal szakszerűleg és jutányosan

HECHT KALAPÜZEM

Cluj, Calea Regele Ferdinand 30. (a nagy vashid mellett). Fiók: Dej, Cal. Traian 9. Dus választék eredeti női kalapmodellekben, engrosban és detailban.

A törvényszék eme döntése azért érdekes, mert az ország különböző részein több szeszgyáros van vizsgálati fogságban szeszvétségeikért. Szükségesnek tartottuk, hogy ezzel a kérdéssel kapcsolatban Kolozsvár egyik ismert jogását szólaltassuk meg, aki a következőket mondotta a szeszgyártás büntetőszankciójáról:

Szeszkihágásért csak egyes esetekben jár börtönbüntetés

A szeszgyártás a szesznek adó elől való elvonását kifejezetten csak kihágásnak minősíti, melyért börtönbüntetés nem jár. A törvény különböző paragrafusai kisebb-nagyobb pénzbüntetéseket helyeznek kilátásba akkor, ha feketeszesz szállítmányt, vagy készletet találnak, de börtönbüntetést csak néhány esetben írnak elő. Így a törvény 156-ik szakasza 3 hótól 2 évre terjedő elzárásra bünteti azokat a szeszgyárosokat, akik, miután a hatóságok a kihágást felfedezték, a kihágás mérvének csökkentése céljából elrejtik, megsemmisítik, vagy pedig megsemmisíteni, illetve leg elrejtteni megkísérik az árumennyiséget.

Börtönbüntetés jár a törvény 158-ik szakasza értelmében azok ellen,

akiket tettenérnek azon, hogy bármilyen módon meggátolták a szesznek a szeméregépen (órán) való átfolyását,

vagy pedig az órákat úgy változtatták meg, hogy azok ne jelezenek pontosan. A törvény erre az esetre 6 hónaptól 3 évig terjedő büntetést ír elő.

Eddig — mondotta informátorunk — egész Erdély területén egyetlen szeszgyárost sem tartóztattak le azért, mert az óra meghamisításán tettenérték. A sepsiszentgyörgyi letartóztatások ügyében más a helyzet, mert ezeket a hamis plombapreúra miatt tartóztatták le, amellyel az elavult plombák helyett hamis plombákat gyártottak. Ez kimeríti a pénz, illetőleg bélyeghamisításokra vonatkozó büntetőtörvénykönyvi paragrafusok kritériumait. A sepsiszentgyörgyiek nem szeszkihágást, hanem hamisítást követtek el.

A bűnügyi vizsgálat során — mondotta végül informátorunk — mégis előállhatnak olyan esetek, hogy a gyárost letartóztatják, mint ahogy az már többször megtörtént. Ez azonban csak a vizsgálat érdekében történhetik és nem végződik — a törvény értelmében — börtönbüntetéssel elrendelő marasztaló ítélettel.

Angol-német-olasz antant készül?

Brüning kancellárt, Curtius külügyminisztert és Mussolinit május elsejére bizalmas tanácskozásra hívta meg az angol kormány

A tanácskozások tárgya: a leszerelési világkonferencia előkészítése és az osztrák-német vámunió. Franciaország elszigetelésére irányul az angliai tanácskozás?

Felborulás előtt az olasz-francia tengeri egyezmény?

London, április 7. A husvétünnep alatt a látszólagos külső eseménytelenség mögött újabb nagyjelentőségű világpolitikai események kontúrjai rajzolódottak ki. A francia-angol antant megalakulása óta talán nem volt olyan nagy horderejű esemény, mint az, hogy az angol munkáskormány meghívást intézett Brüning német kancellárhoz és Curtius külügyminiszterhez, amelyben a két vezető német államférfit angliai látogatásra kérte fel.

Ennek a lépésnek jelentőségét kellően csak akkor mérlegelhetjük, ha arra gondolunk, hogy ez abban a történelmi pillanatban történt, amikor a német-osztrák vámunió ügye francia politikai körökben hatalmas ellenzést váltott ki s amikor az egész világpolitika hmclokterében a nemzetközi leszerelés kérdésének ügye áll. Az angol munkáskormány hatalomrajutásának időpontján az egész világsajtó ama nézetének adott kifejezést, hogy ezzel a ténnyel tulajdonképpen a francia-angol antant is véget ért s Anglia, kontinentális vonatkozásban, teljesen független orientációt fog követni.

Ennek a független orientációnak akar talán első lépése lenni Brüning és Curtius Londonba való meghívása s ezzel annak a külpolitikai orientációnak kezdeményezése, amely úgy angol, mint német részről régi koncepciót s az angol-német érdekszférák realizálását tűzte ki feladatául. Ha egyelőre nem is lehet szó egy szorosabb értelemben vett német-angol antant kialakításáról: az bizonyos, hogy a londoni meghívás mögött Hendersonnak az a telfogása konkrétizálódik, mely szerint a jelenleg szélsően militarista Franciaországgal szemben csak a német-angol összefogás segítheti előre a nemzetközi leszerelés ügyét. Erre vall az a körülmény is, hogy az angol kormány Briandot is meghívta a német-angol tárgyalásokra s így közvetve akar nyomást gyakorolni a franciákra, akik e pillanatban a legkomolyabb gátját jelentik az általános leszerelésnek.

Az angliai német-angol tanácskozás természetesen gazdasági problémákat is fel fog ölelni s ezeken a tanácskozásokon fog tisztázódni az osztrák-német vámunió ügyével kapcsolatban a páneurópai gazdasági konföderáció lehetőségének kérdése is. A jelek szerint a német-osztrák vámunió ügye már csak Franciaország részéről részeseül jelentősebb a verzióban. Ezt igazolja az az érdekes körülmény is, hogy Mussolini már nem vallja magáénak Franciaország aggodalmait, hanem inkább komoly megfontolás tárgyává tette a német-osztrák vámunióhoz való csatlakozás lehetőségét.

Az angol-német tárgyalások fontosságát egyébként az a körülmény is elmélyíti, hogy az olasz-francia tengerészeti meg egyezés körül újabb nehézségek merültek fel, főleg a franciák magatartása miatt, ami a meg egyezés felborulását is előidéz-

heti. Ez a tény egymaga hatalmasan fokozza a német-angol tárgyalások jelentőségét, amelyek éle bizonyos vonatkozásokban így Franciaország önző magatartása ellen irányul.

A nagyjelentőségű külpolitikai eseményről alábbi részletes tudósításaink számolnak be:

Berlinben nagy örömet váltott ki a meghívás

Elsőül a Times tegnapi száma adta hírül, hogy az angol kormány meghívást intézett Brüning birodalmi kancellárhoz és Curtius külügyminiszterhez, melyben a két német államférfit angliai látogatásra kéri fel. A német és angol államférfiak e látogatás alkalmával a két nemzetet érdeklő összes függőkérdéseket fogják meg beszélni.

Londoni politikai körökben már azt is tudják, hogy Brüning és Curtius Chequersben fognak találkozni az angol kormányférfiakkal, még pedig május elsején, a munkásság nemzetközi ünnepén. Diplomáciai körökben elterjedt hírek szerint a megbeszéléseken jelen lesz Briand is, sőt az a verzió is járja, hogy a megbeszélésekre Mussolini és Grandi is meghívást nyertek.

Berlinben rendkívül kedvezően fogadták az angliai meghívás híreit és bizalommal tekintenek a barátságos és bizalmas politikai és gazdasági eszmecsere felé.

Előtérben a leszerelési világkonferencia előkészítésének kérdése

A „Chicago Tribune“ párizsi kiadásának információi szerint Brüning és Curtius április 29-én indulnak Angliába s május elsején, Chequersben lesznek vendégei MacDonalddnak. A találkozón meg fog jelenni Henderson is. A tárgyalások előtérben a leszerelési világkonferencia előkészítésének kérdése fog állni, de a tanácskozások fel fogják ölelni a német-osztrák vámegegyezés ügyét is. Valószínű, hogy éppen e két nagyon is kényes probléma felvetésének hirt hangolta a francia politikai körök arra a nyilatkozatra, mely szerint nem hiszik, hogy Briand résztvenne a

tanácskozásokon. Angol diplomáciai körökben annál inkább meg vannak győződve arról, hogy Grandi meg fog jelenni Chequersben a német és angol kormányférfiak tanácskozásán. Hogy angol politikai körökben a német-osztrák vámunió ügyét ma már enyhén itélik meg, arra legjellemzőbb a „Daily Telegraph“ tegnapi cikke, mely megállapítja, hogy Mussolini az egyetlen eléggé messzemenő európai politikus, aki komolyan mérlegeli a német-osztrák vámegegyezés csatlakozásra szólító záradékát.

Nagyon jellemző egyébként, a „Timesnek“ az a cikke, melyben megelégedésnek ad kifejezést afelett, hogy Briand európai federációs eszméje, megszületése óta jelentős fejlődésen és módosításokon ment át. Az Egyesült Európai Államok politikai gondolatát a gazdasági problémák háttérbe szorították s az államok részére a mezőgazdasági válság együttműködés alapján történő kiküszöbölése s a keleteurópai agrárproblémák megoldása mutatkoznak jelenleg a kooperáció kifejezéstése helyes utjának.

Felborulás veszélye fenyegeti az olasz-francia tengeri egyezményt?

Londoni jelentések szerint az olasz-francia tengeri egyezmény szövegezési munkája közben komoly nehézségek merültek fel. Ezzel kapcsolatban francia diplomáciai körökben azt a hírt kolportálják, hogy Doumergue elnök tunisi utja előtt Nizza közelében, angol szakértők bevonásával új olasz-angol-francia tengerészeti tárgyalások lesznek a Londonban felmerült nehézségek kiküszöbölésére. A megbeszélésen maga Doumergue elnök is megjelenik, továbbá olasz részről Grandi s a francia kormány tagjai közül Briand külügyminiszter és Doumont tengerészeti miniszter.

Ugyancsak londoni verziók szerint, Rómában és Párizsban közvetítő diplomáciai kísérletezések indultak meg a tengerészeti meg egyezés megmentésére vonatkozólag, amelyet a franciák magatartása miatt újra a felborulás veszélye fenyeget.

Szomoruan jelentem:

Nem én nyertem meg a milliót, hanem Dótz József Csikszeredáról

A 16.235 számú sorsjegy nyerte a mentősorsjáték főnyereményét

Cluj-Kolozsvár április 7. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Szerencsés embernek születtem. Burokban. Es egész gyermekkoromban úgy tekintett reám a család, mint akinek élete nem lesz egyéb a szerencsés véletlenek hosszú sorozatánál. A sors kiszemeltje voltam szűk családi körben. Apám nyilván azt gondolta, hogy még nála is nagyobb-stilű kereskedő leszek és rengeteg sok pénzem lesz valaha. Hogy így mondtam: jól indultam.

Burok ide, burok oda, az életem nem lett egyéb, mint a pecek hosszú sorozata. A nagyreményű kereskedő csemetéből holmi lirai hajlam bujt elő, mely a nyomdafesték szaga iránti beteges vonzódással elegyedett és végül az Uj Kelet redakciójában rácafoltt minden olyan feltevésre, hogy a burokban született csemete valaha szerencsés halandónak nevezheti magát. A szerencse furcsa jószág, ilyenkor, mikor nem huzzák ki az ember sorsjegyét, lehet elmélni rajta. Mert azért írodik mindez: be kell jelentenem, hogy a mentősorsjáték egy millió lejes nyere-ményét nem én nyertem meg. Nem

én nyertem meg, pedig burokban születtem. Merem feltételezni, hogy Dótz József Csikszereda, aki megnyerte, nem született burokban.

Mondom, a szerencse roppant furcsa és szeszélyes hölgy. Kevés benne a logika, mint minden nőben.

Nem vagyok nögyülő, de ha Fortuna istenasszonyról következtetek, bizonyos mérvű szkepticizmus támad fel bennem. Ha az istennő kiszámíthatatlan, milyenek lehetnek a halandók?

Ugy történt, hogy megvettem a 11533 számú mentősorsjegyet. Azt a sorsjegyet, amely többek között szintén nem nyert, még száz lejt sem. Es azóta druk kolok. Most vettem először sorsjegyet életemben, tehát drukoltam mindazokért a sorsjegyekért is amelyeket eddig nem vettem meg. Azt hiszem, jogom volt drukolni, hiszen én burokban születtem. Mikor nem nyertem huszonöt-ezret, elhatároztam, hogy nyerek ötvenezret. Írásbeli kötelezvényt adtam egy hölgynek, hogy ötvenezereből neki adok négyezret. Később elhatároztam, hogy csak százezer lejt nyerek, ekkor a kö-

1931 május -151 25 ig

Egyetemes és Nemzetközi

Az összes iparok termelése képviselve a legújabb kreációkban

Párizsi Vásár

televényt oda módosítottam, hogy a hölgynek minden ötvenezret lejt után jár a négyezret. Minden ismerősöm tudta a sorsjegyem számát. Többek között a közeli ismerősök között is is a legrokonszenvesebbek, a hitelezőim. Be kell vallanom, hogy ezen az alapon több helyről kaptam fizetési haladékokat. Es...

...és, hát ez elég tragikus, nincs több haladék, mert nemcsak a százezret, nem csak az ötvenezret, de a milliót sem nyertem meg.

Most jövök a városházáról. Előbb átgymöszöltem magam kétszáz emberen, akik szintén a milliót akarták megnyerni. Főlényesen mosolyogtam. A kétszázból bizonyára egy sem született burokban. Mikor beléptem a terembe, a szerencsés ember göggyével üdvözöltem dr. Filipescu főügyész urat és dr. Ligeti urat, a sorsjáték igazgatóját. Tudtam, nem is sejtik, hogy ezt a milliót én fogom megnyerni, mert erre nekem jogot ad a burok, amelyben születtem. Aztán megtörtént a tragédia. Olyan rohanásszerű gyorsasággal az eseményeknek, ahogy alább következik.

A nagy urnát megforgatták. Olyan volt számomra, mint a kacsalábon forgó várkastély, amelyre engem azzal az ígérettel tanítottak, hogy majdan ilyenbe fogom vezetni fiatal feleségemet, a hercegnőt. Most itt forgott a kastély, a kacsalábon, benne a számok, köztük a 11533 és jön egy kislány, névszerint Hajdu Mancika, aki kihuzza belőle a mesebeli... az álombeli milliót. Mellettem egy kapitány azt követelte, hogy fiu huzza ki a számot, ne lány. de én nem akartam, mert a szerencsét a nők hozzák, hiszen Fortuna is nő és pedig istennő.

A kislány keze elmerült a kastélyban forgó számok tömkelegében.

Most... Kint van a szám... Egy jól megtermett, diáksapkás fiu kiabálja: — 141484!

A tömeg izgul, én főlényesen legyintek. Ezt a számot a mentők nyerték, senki más. A mentők pedig nem reflektálnak a millióra. Ide adják nekem.

Igy is történt. A millió a mentőké, tehát még egy huzzás. Mindaddig, míg a 11533 szám nem nyer. Az a szám, amelynek tulajdonosa burokban született.

A kacsalábon forgó urna fordult egy-néhányat. HajduMancika benyult az urnába. És megisméltódott az izgalom perce.

Most... Kint van a szám... Egy jól megtermett, diáksapkás fiu kiáltja: — 16235.

Tehát nem a 11533. Igy történt.

A főnyereményt megnyerte: Dótz József Csikszereda. Nem sajnálom tőle. Csak azt sajnálom, hogy burokban születtem. Barzilay István

Női kalapok

legnagyobb választékban, legjobb kivitelben, legdivatosabb formában, legolcsóbb áron kaphatók:

„MISS“ Kalapszalón

Cluj, volt Kossuth Lajos uca 7. szám.

Felozs

(Első oldali)

ellenszenvvel menne be a kolescu, aki a nem lehetne annyian szerepét is mentálják, az volt igazsággy egy koncentrac sem, ha abba a

Sza pár

Bucuresti-Buk délelőtt 11 óra tuszminiszter la tottak a liberál rint Tancred C rációs kormány hangsúlyozásáva nem lehet befele Duca erre kijele a viszonyok és a a liberális párt helyzetet biztosít ség osztaná Cor ugy kénytelen le ciákat. Végül ab a párt igyekszik ban minél több t befolyáshoz jutn

Duca tegnap P lást folytatott P értésére adta, ho ve a nemzeti pa niu adhatnak ko számarányára vo a kérdésben Fra Inculetz Mihalach Mironescu min gátáson volt a ki Hatiegan Emil m noilescu ipar- és Tilea Viorel a renddel tüntette

A pacifist a franci

Párizs, április cíós csoportja is Ambigubon műs ma ellen. Az A Camelots de Ro jigáltak a nézőt jobb jeleneteinél Dreyfussal! Tal Eijen Franciaor ban a közönség nien, hanem elle Póljártak e tek hadviselt szövets vargókat lepofó ökt a teremből. vezetőjét felvitté tak a nadrárgját közönség tapsai nagyon is derüs adást folytatták

Az erdélyi és sok kongresszusa bánati malomtuló román husvét má szágos kongress hogy a gabonáé kapcsolatos dolgok a kongresszuson azokat, akiket a vezetőségébe és a tal tagjaiként java beszélék a kontin vallomások és me járásokat.

INGYEN

még nem kaphat házhöz szállít ott tisztá bü

FISCHER

TELEFO Strada Enescu

Nő

Feloszlatják a parlamentet

(Első oldali cikkünk folytatása)
ellenszenvvel viselkedik, ha pedig nem menne be a koncentrációba úgy Manolescu, aki a nemzeti parasztpárt tagja, sem lehetne annak egyik minisztere. Junian szerepét is sokan különbözőképp kommentálják, azonban azt hiszik, hogy a volt igazságügyminiszter nem fog belépni egy koncentrációs kormányba még akkor sem, ha abba a pártja delegálná.

Szakadatlanul tanácskoznak a pártok

Bucuresti-Bukarest, április 7. Tegnap délelőtt 11 órakor Anghelescu volt kultuszminiszter lakásán megbeszélést tartottak a liberális exminiszterek. Hír szerint Tancred Constantinescu a koncentrációs kormány ellen foglalt állást, annak hangsúlyozásával, hogy a liberális pártot nem lehet befejezett tények elé állítani. Duca erre kijelentette, hogy megváltoztak a viszonyok és az idők, amelyek valamikor a liberális párt részére ezt a kiváltságos helyzetet biztosították és ha a pártvezetőség osztaná Constantinescu álláspontját, úgy kénytelen lenne levonni a következményeket. Végül abban állapodtak meg, hogy a párt igyekszik a koncentrációs kormányban minél több tárcához és minél nagyobb befolyáshoz jutni.

Duca tegnap délután hosszabb tárgyalást folytatott Pop-Csicsóval, aki azonban értésére adta, hogy csak Titulescu, illetve a nemzeti parasztpártot tekintve. Maniu adhatnak konkrét választ a kabinet számarányára vonatkozólag. Ugyanebben a kérdésben Franasovici Hatiegannál és Inculcut Mihalacheval tanácskoztak.

Mironescu miniszterelnök tegnap kihallgatáson volt a királynál, aki közölte, hogy Hatiegan Emil munkügyi minisztert, Manolescu ipar- és kereskedelmi minisztert és Tilea Viorel alminisztert magas érdemrenddel tüntette ki.

A pacifisták megverték a francia ebredőket

Párizs, április 7. A rojalisták reakciós csoportja ismét tüntetett a Theatre Ambiguen műsorán levő Dreyfus-dráma ellen. Az Action Francaise és a Camelots de Roi ifjai büzbombákat hajigáltak a nézőterre és a dráma legjobb jeleneteinél ordítani kezdtek: Le Dreyfussal! Takarodjána ka bochok! Eijen Franciaország! A lármát azonban a közönség nem foglalta egykedvűen, hanem ellentámadásba ment át. Előljártak e tekintetben a pacifista hadviselő szövetség tagjai, akik a zavargókat lefojtoták és kihajigálták őket a teremből. Az Actions Francaise vezetőjét felvitték a színpadra, lehúzták a nadrágját és a nyílt színen, a közönség tapsai között verték meg. A nagyon is derűs büntetés után az előadást folytatták és végigjárták.

Az erdélyi és bánáti malomtulajdonosok kongresszusa Aradon. Az erdélyi és bánáti malomtulajdonosok f. hó 13-án román husvét másodnapján Aradon országos kongresszusra jönnek össze, hogy a gabonaértékesítési törvénnyel kapcsolatos dolgokat megbeszéljék. Ezen a kongresszuson fogják megválasztani azokat, akiket a létesítendő szindikátus vezetőségébe és a malomellenőrző hivatal tagjaiként javaslatba hoznak és megbeszélnek a kontingentálással összefüggő vállomások és megállapítások körüli eljárásokat.

INGYENTÜZIFÁT

még nem kaphat, ellenben 65 lejért házhoz szállít Önnek egy mázsa aprított tiszta bükkszász tűzifát a

FISCHER-FATELEP

TELEFON 1300

Strada Enescu 15 (Gyufagyár u.)

Mély titok fedi az élesdi gyilkosság nyomozásának eredményeit

A lakosság körében az a hír kapott szárnyra, hogy a kamatellenes liga ölette meg a Hertz házaspárt és Terebesit

A vezetőügyész hallgatása miatt a legkülönbözőbb rémhírek terjedtek el Élesden

Oradea-Nagyvárad, április 7. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az élesdi rablógyilkosság nyomozása változatlanul stagnál. Az ügyészség minden néven nevezendő információ elől elzárkózik és így az újságírók a helyszínén is csak az élesdi lakosság információiból következhettek. Hír szerint a vezetőügyész Ioan Todorral végigjárták a gyilkosságot a helyszínen.

de nyilatkozatot nem adott. Élesden már kifogytak a kombinációkból a gyilkos kiletére vonatkozólag, az emberek tehát rettegnek tovább és bezárkóznak lakásaikba. Éjjel senki nem megy ki az

uccára és az egymásután következő két rablógyilkosság valósággal rányomta bélyegét a kisváros életére.

A nagyváradi sajtó most egy újabb hírt dob a nyilvánosság elé, mely az élesdi lakosság hangulatát tükrözi vizsgálata és rávilágít főleg arra, hogy milyen eredményeket hoz az, ha a vizsgálatot vezető hatóságok minden nyilatkozat elől elzárkóznak és ezzel szabadjára engedik az emberek fantáziáját. Élesden nyíltan híresztelik az emberek, hogy

ugy a Hertz-féle kettős gyilkosság, mint Terebesi meggyilkolását a kamatellenes liga hajtatta végre.

Ezért ölték meg éppen a Hertz házaspárt és Terebesi Sándort, akikről mindenki tudta, hogy kamatra adnak ki pénzt.

Ezt a hírt természetesen még csak feltevések sem erősítik meg. Ugy gondolják, hogy míg a kamatellenes liga bukaresti központjától a liga ideológiai alapelvei élesdig eljutnak, módosulhatnak odáig, hogy a törvényes alapon álló kamatellenes ligából földalatti és menyleteket elkövető bünszövetkezet válik. Mindenesetre, jól tenné a vezetőügyész, ha nyilvánosságra hozná a vizsgálat eddigi eredményeit és nem engedné a lakosságot ilyen alapon következtetni.

Teianu bucsuzik a pénzügyminisztérium tisztviselőitől:

„Nem lehet gyanusítani engem a feketeszesz panamámban“

Miért kellett Teianunak lemondani a pénzügyi államtitkárságról? Zamfir Bratescu az új államtitkár

Bucuresti-Bukarest, április 7. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Constantiu Teianu volt pénzügyi államtitkár, akinek delegációja április elsejével megszünt, tegnap délelőtt a szokásos ünnepi külsőségek között bucsuzott el a pénzügyminisztérium főtisztviselőitől. Most már kétségtelenül megállapítható hogy Teianu lemondása kapcsolatban van azokkal a változásokkal, amelyek az utóbbi időben a belpolitikai életben történtek. Felsőbb helyen nem voltak meglegedve a pénzügyminisztérium működésével, különösképpen kifogásolták, egyrészt az állami inkasszó lassu menetét, másrészt pedig azt, hogy a minisztérium vezetői két évig túrték a fekete szeszrel kapcsolatos visszaéléseket. Ez a felsőbb elégedetlenség idézte elő hogy Popovici pénzügyminiszter, mint Teianu államtitkár szimultán távozását a tárcá éléről. Teianu csaknem három évtizedig állt a pénzügyminisztérium szolgálatában és minisztériumi vezérigazgató volt, midőn Popovici Mihály kinevezte őt államtitkárrá.

Bucsubeszédében a volt államtitkár — akit időközben nemzeti parasztpárti programmal Bihar megye képviselőjének választottak meg — kitért a fekete szesz kérdésére is és igyekezett szinte feltűnő hangon kihangsúlyozni ártatlanságát. A volt államtitkár többek között a következőket mondta:

— A pénzügyminisztérium olyan súlyos feladatokat ró tisztviselőire, hogy ezek minden erejük megfeszítésével kell hogy dolgozzanak. A háboru befejezése óta a minisztérium az állandó zűllés útján halad, oly értelemben, hogy a minisztérium kereteit az idők fokozódó nehézségei megdöntötték. 1929-ben midőn átvettem az államtitkárságot, 50 ezernél több tisztviselőt találtam a közzolgálati ágakban. Hogy ez mennyire ránehezedik a költségvetésre, azt megtanultam és meg fogják tanulni

azok is, akik utánam következnek.

— A feketeszesz egyike azon problémáknak, amelyek a kedélyeket izgatják. Erdélyi választási propagandám során egyesek a szeszkirály jelzöt akasztottak rám. Ki kell jelentenem a legkategorikusabban, hogy ebben a kérdésben én nem vagyok gyanusítható, mert ebbe a kérdésbe nem volt semmi beleszólásom. Ellenkezőleg, ismeretes, hogy az indirekt adóigazgatóság élére Parmigras személyében az állam egyik leglelkismeretesebb és legbecsületesebb főtisztviselőjét neveztem ki, hogy rendet teremtsen ebben az ügyben. A szesz kérdése egy évvel ezelőtt került a nyilvánosság elé. Pompiliu Jonitescu, volt

alminiszter kezdte meg eme komplikált kérdés megvitatását és a szükséges intézkedések fogantatását. Kérem Zamfir Bratescut, az új államtitkárt, hogy a legalaposabb vizsgálatot vezesse be, tárja ki a minisztérium kapuit és bosszúsan rendelkezésére bárkinek minden olyan akttát, amelyet ebben az ügyben kérni fognak.

Zamfir Bratescu, az új államtitkár, köszönetet mondott Teianunak az eddigi végzett munkáért, majd kijelentette, hogy a maga részéről a munkát és a becsületet fogja tevékenységében szem előtt tartani. Bratescu, az új államtitkár eddig a Cassa de Depuneri (Letéti Pénztár) vezérigazgatója volt.

Egy volt perzsa multimilliomos koldul Csernovic uccáin

Kurcsoglu Simon kétségbeesésében a perzsa Sahhoz fordult támogatásért

Csernovic, április 7. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Csernovic uccáinak érdekes és közismert figurája Kurcsoglu Simon, volt perzsa multimilliomos, aki jelenleg könyöradományokból tartja fenn magát Bukovina fővárosában. Kurcsoglu Tifliszben mesébe illő vagyona volt, amelyet azonban az ügyvédje a likvidálások során elkötyvevitte, úgy, hogy a milliomosnak semmi sem maradt. Kurcsoglu kártérítési pert indított ügyvédje ellen, akitől több, mint 100 millió lej megfizetését követeli. A per már évek óta húzódik a csernovici bíróságok előtt. Ebben a pillanatban az ügy a csernovici táblán fekszik, különböző komplikációk miatt azonban a tárgyalást minduntalan el kellett halasztani.

A volt milliomos kétségbeesésében levelet írt a perzsa sahnak, kérve, hogy

nyújtson neki valamelyes támogatást. Az elmúlt napokban a perzsa külügyminisztérium utján Kurcsoglu Simon levelet kapott a következő tartalommal: „Ertesítjük, hogy az 1931. január 12-ről keltezett és a sahnhoz intézett kérésére Öfelsége kezeihez jutott.

A romániai belga követséget, amely a perzsák érdekeit is képviseli, megkértük, hogy foglalkozzon az ön ügyével és hívja fel arra az illetékes romániai fórumok figyelmét.

AMBROSI FISCHER & CO
AIUD-JUD-ALBA

Szőlőoltványok, alanyvesszők, gyümölcsfák, diszfák, rózsák stb. legjobb beszerzési forrása.

Első osztályu alanyvesszőket, Berlandieri x Riparia, Riparia portalis és Riparia x Rupestris, adunk el mélyen leszállított áron. Szőlőoltványokat is szállítunk előnyös áron. — Arjegyék díjtalan.

HIRDESSEN AZ UJ KELETBEN

Nincs többé ócska cipő!

Feketéből fehérre, feketéből sárgát, sárgából fehérre, stb. stb.

Vagy bármilyen színt bármilyenre

FEST

garancia mellett

Ipari festőde Cluj, Str. Bucovinei, v. Munkácsy u. 32. Tel. 595.

Felvtétele hely:

Hoffmann Ernő, Cal. Motilor 25.

Női, férfi ruhákat szintelenít, fest tisztít

CZINK, Cluj

Szellemi Olimpiász

Dr. Déznai Viktor temesvári zsidó lyceum tanára elmondja az Uj Keletnek:

az általa tervezett Szellemi Olimpiász lényegét, nyilatkozik az ifjuság világos helyzetéről és elmondja, hogy mit remél a tervezet megvalósításától

A nagyszabású tervezet a Népszövetség előtt

Timisoara-Temesvár, április 7. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Szellemi Olimpiász... Két új szó: a testvériség, egyenlőség és szeretet két új varázsigeje, melyek Temesvárról egy szerény zsidó tudós dolgozószobájából Bukaresten, Budapesten, Bécsen, Brüsszelen, Párizson, Bazelen és végül Genfben az ottani Népszövetségen keresztül röpködtek világra, hogy egy borzalmas háború után és egy mégborzalmasnak ígérkező új világkatasztrófa előestéjén világosságot hintsenek a sötétségbe és békét hirdessenek a vesztükbe rohanó népek között.

Timisoara, IV. Str. Avram Iancu 2. Roumain. A kontinensen, de a tengerentúli sincs egy olyan tudományos intézet, számottevőbb népszövetségi diplomata, tudós, író, aki ne tartaná számon ezt a párszavas rövid címet. Nincs is olyan nap, hogy az Avram Iancu 2. alá legalább egy tucatszámú levelet és újságot ne hozna a posta a tudományos és politikai világ legelőkelőbb személyiségeitől. Az, aki a tudományos és politikai világban ilyen szerephez jutott: dr. Déznai Viktor, a temesvári zsidó lyceum tudós tanára, a szóbanforgó Szellemi Olimpiász tervezet megteremtője. Déznai doktort, aki néhány nappal ezelőtt tért haza harmadik nagyszerű külföldi utjáról, a napokban meglátogattuk s megkértük, hogy mondja el az Uj Kelet hasábjain a „Szellemi Olimpiász” tervezet tulajdonképeni lényegét, az eddig három külföldi ut eredményét s hogy a terv most milyen stádiumban van s mikor kerül a sor realizálására.

A mai generáció elvezette a világot!

— Tervem — mondotta — az ifjuságot, tehát a kialakulandó új emberiséget szeretné gyökeresen átváltoztatni, biztos és nyugodt pillérekre fektetni.

A mai generációval leszámoltunk: azt mondjuk róla, hogy rossz, kapzsi, nivótlan, embertelen s hogy elvezette a világot.

Mi tehát, akik a mai generációt képezzük általában ismerjük hibáinkat, de odáig sohasem jutottunk még el, hogy a bajok és a rosszulajdonságok kutatókat, orvosok, orvosi nyelven: a diagnózist felállítsuk és itt biztos kézzel kioperáljuk a daganatokat s ezzel megidejében megmenthessük a test ép részét, tehát az utánunk jövőket. Még egyszer mondom tehát: a mai generációval eleve leszámoltunk, nem hinném, hogy bárminő új metódusokkal, új reformokkal át lehetne a mai emberiséget egy tisztultabb atmoszférába menteni. De ha már magunk itt tartunk, nézzük-e tétlenül, hogy az új felnövekedő generáció éppen a mi hibáinkért és büneinkért eleve vesztébe rohanjon?

A népek milliói két malomkő között örlődnek fel

— Szellemi Olimpiász — folytatja — szerény elgondolásában hozzá akar járulni az új, egészséges emberiség megteremtéséhez. Már közel három évtizede, hogy a pedagógia szolgálatában állok. Ezalatt az idő alatt különböző kategóriájú ifjak bocsájtottam életutjára. Nyitott szemmel figyeltem, hová viszi, hová sodorja a sors őket. Mondanom se kell talán, hogy az utolsó tizesztendőben ezek a megfigyelések katasztrófális és szomorú megállapításokra vezettek.

A tehetséges ifjak majdnem százszázalékban elkallódtak, alámerültek az egyenlőtlen harcban s ezek az elkallódtak ifjak viszont örökös hétketlenségben járnak-kelnek az életben s ahelyett, hogy az egész emberiség boldogulására áldoznának fel a magukban felhalmozott energiáikat, a nincstelenség, a kismimizetteket sorában, ahol ugyancsak sok vesztévalójuk, aláaknázzák az emberiség boldogulásának lehetőségeit.

De itt még nincs vége a beindított szomorú kevtetetésnek: a vezető szere-

pekét künn az életben a pillanatnyi, szerencsésebb adottságuknál fogva, az átlagok, a szakképzetlenek töltik be s így a népek milliói voltaképpen két malomkő között örlődnek fel.

A Szellemi Olimpiász

— És itt — mondja élénken — el is jutottam tervezetem tulajdonképeni lényegéhez. Az intellektuális ifjuságot fajra és vallásra való tekintet nélkül három kategóriába: 15—18, 19—21 és 22—24 évesekre osztom. Így hát kategóriák szerint különböző metódusokkal meg kell állapítani az intellektuális pályára készülő ifjuság tehetségének kibontakozását. De itt tervezetem nem ragaszkodik az iskolai növendékekhez. Lehetnek kívülállóak: olyanok, akik nem tanulhattak iskolában, de olyan intelligenciáról tesznek tanúságot, hogy továbbképzésük az egész emberiség javát szolgálja.

— Már most ezek a különböző kategóriájú ifjak egyes országok legjobbjai közül tevődnek össze, akik végsőfokon Genfben, avagy Párizsban a Népszövetség Nemzetközi Szellemi Együttműködési osztálya által tudósokból, politikusokból, írókból, művészekből és más gyakorlati foglalkozású ágak kiküldöttjeiből összeválogatott szakbizottság előtt állnak ki az utolsó próbát. Itt azt az elvet fektetem le, amelyet egyébként illetékes körökben immár el is fogadtak, hogy a különböző nemzetek, ifjai saját anyanyelvükön adhassanak kifejezést gondolataiknak. A kibontakozó igazi tehetségnek tehát semmi se állhassa útját: még a nyelv nehézsége sem. És azok az ifjak, akik az utolsó próbán is megállották helyüket, jussanak immár minden nehézség nélkül arra a polcra, ahová szellemi adottságaik predestinálják őket. Ide még az is tartozik, hogy azt a tényt szögezzem le, miszerint ezzel az átlagok sem kerülnek háttérbe. A helyzet ugyanis az, hogy azzal, hogy olyan emberek kerülnek vezető szerepekre, akik erre valóban rátermettek: a munkaerők helyesen és célszerűen elosztódnak, illetőleg az élet folyása megtartja zökkenő nélküli kontinuitását.

A zsidó ifjuság elvesztette a lába alól a talajt

— Tanár ur, mi indította Önt ennek a tervnek a megteremtésére?

— Már az előbb is elmondtam, hogy évek hosszú sora óta figyelemmel kísérem az ifjuság életutját. S itt különösen összeszorult szívvel láttam, hogy a zsidó ifjuság milyen szomorú életkörülmények között tengeti életét. A háború utáni káotikus helyzetben a fiatal zsidó nemzedék elvesztette lába alól a talajt.

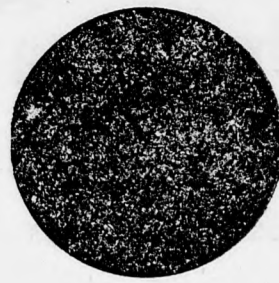
A gyűlölet atmoszférájában élő zsidó ifjuság valójában nem él, azt kell mondjam, hogy a föld és az ég között levő légüres térben lebeg.

Kerestem és kutattam tehát a zsidó ifjuság fájó problémájának a megoldását. Itt aztán rájöttem arra, hogy a zsidó ifjuság problémáját nem lehet elszigetelten megoldani és ekkor belebocsájtottam az általános ifjusági kérdések tanulmányozásába. Egy felkavart világot láttam magam előtt, amelyben hihetetlen sivar kilátások mellett felnő egy új generáció s amely épp az adott szomorú szituációban, hogy pillanatnyilag enyhítsen magán, ráront a gyöngébbik félre.

A háború utáni ifjuság nem él

— Hogy látja Ön, Doktor ur, az ifjuság általános gazdasági, kulturális és politikai helyzetét?

— A helyzet ecsetelésére elmondom. Önnek pár szóban a következőket. Dosztojevicsky a múlt század derekán „Apák és fiúk” címen könyvet írt. A híres orosz író ebben a könyvben felvázolja a múlt század és mondhatnánk egészen a háborúig: az apák és fiúk közötti viszonyát. Itt is súlyos ellentétek mutatkoznak a két generáció között. Már most a helyzet rosszabbodott a háborúval. A háború

Gyomorzavarok?

Nem ismerem többé annióta rendszeresen étkezésem után 1—2

Magnesium-Perhydrol

tablettát

veszek. Savanyú felbőffögés, gyomor-nyomás és teltség érzése valamint székrekedés mintegy varázszerűen eltűntek. Jól jegyezze meg

Magnesium Perhydrol-Tabletta

minden gyógyszerárban és drogueriarban kapható!

Magnesium Perhydrol:

E. MERCK, DARMSTADT

világhírű német gyógyszeripari gyár készítménye!

Övakodjon utánzatoktól!

ugyszólván kettészelte a világfolyását. A háború utáni ifjuság a szó szoros értelmében nem él, viszont azt sem mondhatnám, hogy a mai fenntartó generáció élne. De a mai generációnak van egy nagy előnye a mai ifjusággal szemben: legalább volt gondtalan, boldog ifjusága, ilyenformán volt idő, amikor gyökeret eresztetett az élet talajába. Amde ennek

a mostani ifju generációnak nincs ifjusága, nem él, nincs hová gyökeret eresztenie!

És itt van a nagy baj: a gondtalan ifjusággal bíró apák, sajnos, nem tudják megérteni az ifjúságnélküli fiatal generáció szomorú hanyatott életét.

Befejezésül érdeklődünk Déznai doktornál külföldi utjairól.

Déznai dr. három külföldi utja

— Először — mondja Déznai dr. — Bukarestben jártam kész tervemmel. Innen Budapestre mentem, ahol 1929. nyarán az itt megtartott nemzetközi diákkongresszuson adtam elő tervemet. A kongresszus a tervet magáévá tette azzal, hogy juttassam el a megfelelő népszövetségi fórumokhoz tanulmányozásra és aprobálásra. A múlt év elején tettem meg második külföldi utamat. Bécsen,

Párizsban, Brüsszelben, majd Genfben jártam. Itt a különböző tudományos körök előtt tartottam előadást a Szellemi Olimpiászról. Végül harmadik utamról a napokban tértem haza. Most is Genfben, Bazelen, Brüsszelben tartottam előadásokat. Genfben ezuttal a terv el is jutott a Népszövetség mellett működő Nemzetközi Szellemi Együttműködési bizottsághoz s itt a román, angol, magyar és természetesen a Motzky vezetője alatt álló palesztinai delegáció igen nagy segítségemre volt. A népszövetségi bizottság magáévá tette a tervet azzal, hogy végső aprobálás céljából átteszi a májusban Budapestben összeülő Nemzetközi Kulturális nagygyűléséhez.

Ime: dr. Déznai Viktor zsidó tudós nagy útja a temesvári szerény dolgozószobából a Népszövetségig. Dr. Déznai ma már világmárka: levelezik H. G. Wells-sel, Upton Sinclair-rel, a párizsi, brüsszeli egyetemek dékánjaival, a bécsi egyetem rektora pedig a közelmúltban hívta meg egy előadásra s itt Amerika sem marad el: Chikágóból épp a napokban érkezett az ottani filozófiai fakultás igazgatójától egy levél: meleg gratuláció a tervezethez, a nagy sikerhez és meghívás egy amerikai előadásra.

Fried Miksa

Kolozsváron az idén sem lesz számbavehető építkezés

Cluj-Kolozsvár, április 7. Kolozsvár építőiparosai és építőmunkásai több, mint tíz éve várnak munkaalkalomra. Evtől-évre abban a reményben ringatták magukat, hogy talán majd csak megindul az építkezés, lesz munka. Ebben a várakozásban lerongyolódtak, elszegényedtek, kiéheztek. Tavaly abban bíztak, hogy az idei tavasz az építkezések jegyében fog megindulni. Ennek a feltevésnek volt is némi alapja, hiszen tavaly még úgy tudták, hogy a Fonciára biztosító intézet és az Albina bank fel fogják építeni székházukat, építeni fognak a mentők és építeni fog az Iparkamara. Ebből az ábrándból azonban kigyógyultak, mert már biztos, hogy az Iparkamara bérházán kívül ebben az évben Kolozsváron komolyabb építkezés nem fog megindulni.

Moldován-Antal a kolozsvári Ipartesület elnöke, aki elnöke egyúttal a kolozsvári építőiparosok szakosztályának is és a műszaki bizottságnak is, igen sötét képet rajzol az ezévi építkezési kilátásokról.

— Nagyobbszabású építkezések — mondotta munkatársunk kérdésére — Kolozsváron ebben az évben sem lesznek. Az építészeti kezdetén vagyunk, s ilyenkor szokott kialakulni az általános helyzet. A mostani körülményekből csak szomorú következtetéseket lehet levonni, amennyiben a mérnöki hivatalhoz az idén rendkívül kevés építési engedély iránti kérést adtak be. Ezeknek a kéréseknek nagyrésze is csak javításokra, átalakításokra és apróbb építkezésekre vonatkozik. Ezek-

ből az építkezésekből is az építőiparosok keveset látnak, mert kontárok horgásszák el orruk elől a munkaalkalmakat. Az építőiparosok ebben az évben sem fognak dolgozni és így természetesen az építőmunkások sem. Ebben az évben is a nélkülözés és a nyomor lesz az építőiparosoknak és az építőiparhoz kapcsolt többi iparágak művelőinek a sorsuk.

CONVOCARE

Arena Sportiva „Haggibbor” S. A. Cluj, face convocare a adunarea generala convocata la 29 III 1931 s.a. amarat din lipsa actionarilor prezenti la 19 Aprilie 1931 orele 11, cand se va tine adunarea generala cu program anterior, fara a tine cont la numarul celor prezenti in Cluj, Str. Bratianu No. 28.

Se mai publica si urmatoarele date: Cont bilant incheiat la 31 XII 1930. Activa. Imobil Lei 308.500. Cont curent Lei 77.171.50. Pierdere Lei 214.328.50. In total Lei 600.000. — Pasiva: Capital societar: Lei 600.000. In total Lei 600.000.

Cont de pierdere si profit incheiat la 31 XII 1930. Pierdere: Pierdere Lei 214.328.50. Profit: Saldo Lei 214 mii 328.50.

Consiliul de administratie si Comitetul de supraveghere

Arenei Sportive „Haggibbor” s.a. Cluj

HIRDESSEN AZ UJ KELETBEN

HI

Uj Kelet az
bánsági sz
Főszerkesztő
Felelős szerkesztő
Bukarest
Hátszegi Er
Közeink utánn
megjelölésé

— Lapunk köve
pészach ünnepek
időben jelenik me

— Száraz idő v
lentik: A meteor
prognózisa szerin
már semmi, vagy
ható gyenge éjjeli
let Budapesten m
volt.

— Lemondott a
ter. Belgrádból je
szabb ideje beteg
nok hadügyminisz
ta s őt a rendelkez
Az uralkodó Drago
nokot nevezte ki h

— Meghalt Rác
moru érkezik hozz
a zsidó nő mozga
leglelkesebb és le
Nem volt zsidó j
jóléti mozgalom,
volna gyakran e
haladó módon a m
gikus körülmények
nappal ezelőtt inf
pota egyre rossz
fokozódott és orvo
megllapították, ho
be, ami katasztróf
teg két napi szeny
metése óriási szí
a kertucai gyász
méti Lipót főrabbi
kiemelve a zsidó k
el nem muló érdem

— Akinek szüke
varokkal küzdő gy
rendbehozta, aki b
ban szenved, vagy
gyötör, teljesen me
san használja a 25
delt Merck-féle Ma
lettákat.

— Igazat mondho
yorkból jelentik: H
fedezte, hogy a köz
ságot! Valamikor
életük történetét k
szere, mindenki
hallgatni, ami a pu
volt elég romantiku
például egy bécsi
tetett egy amerika
fiatalember egyálta
típus, sőt spanyol
mindenki, az újsá
mesét mondott el r
ma is grandisneon
szág egyik gyönyör
nész ma is, mint sp
él Hollywoodban.
filmszínészek eszé
dani és kiderült, h
mel fogadja az igaz
ban szereti a sztár
és a nézőhöz köze
valóban jobban é
sztár életrajza, am
rajza tükröződik be
például sohasem ta
tough time”, átkoz
rierjének első rész
tányérmosogató vol
mata-vendéglőben,
hírnévhez juttatta v
is csak most mondj
amikor boldogan
centet, mint egy fo
je. Joan Crawford
sel vette tudomásul
gyon jól érezte ma
volt egy áruházban
rosszabb helyzetben
mesélhetne életéből
Például azt, amikor
latnál függönyhuzó
bocsátották állásá
tommal két perccel a
esátotta le a kortina
né meghalási jelenet
írják Hollywoodból
igazat fognak monda
is érdekes lesz s tal
a valóság. Az újfa
esetre közelebb hoz
zónsághoz.

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bányászati szidósság napillapja
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felolós szerkesztő: Jámor Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszegi Ernő, Hotel Imperial
 Helyi elnökségének utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

Lapunk következő száma a közbeeső pészach ünnepek miatt pénteken a rendes időben jelenik meg.

Száraz idő várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárás-prognóza szerint csökkenő felhőzetrel már semmi, vagy csak igen kevés eső várható gyenge éjjeli fagyokkal. A hőmérséklet Budapesten ma délben 1 fok Celsius volt.

Lemondott a jugoszláv hadügyminiszter. Belgrádból jelentik: A király a hosszabb ideje betegeskedő Hadzsics tábornok hadügyminiszteri lemondását elfogadta s őt a rendelkezési állományba helyezte. Az uralkodó Dragomir Sztójánovics tábornokot nevezte ki hadügyminiszterre.

Meghalt Rácz Ius. Nagyváradról szomorú érkezik hozzánk. Meghalt Rácz Ius, a zsidó nő mozgalmak egyik legagilisebb, legteljesebb és legtevékenyebb munkása. Nem volt zsidó jótékonyági, vagy népjóléti mozgalom, amelyből ki nem vette volna gyakran egy ember erejét meghaladó módon a maga részét. Halála tragikus körülmények között történt. Néhány nappal ezelőtt influenzába esett és állapota egyre rosszabbodott. Láza folyton fokozódott és orvosai pár nappal ezelőtt megállapították, hogy szívbenulás állott be, ami katasztrófára is vezethet. A beteg két napi szenvedés után meghalt. Temetése óriási részvét mellett ment végbe a kertucai gránit sírba, ahol dr. Kecskeméti Lipót főrabbi bucsuztatta Rácz Iust, kiemelve a zsidó közösséggel szemben való el nem muló érdemeit.

Akinek szüksége van arra, hogy zavarokkal küzdő gyomrát valami szerrel rendezhesse, aki bőfogásban és vízhiányban szenved, vagy akit túlzó bélerjedés gyötör, teljesen meggyógyul, ha előírásosan használja a 25 év óta orvosilag rendelt Merck-féle Magnézium Perhydrol tablettákat.

Igazat mondhat-e a filmsztár? Newyorkból jelentik: Hollywood hírtelen felfedezte, hogy a közönség szereti az igazságot! Valamikor, ha a filmsztároktól életük történetét kérték a „publicity” részére, mindenki igyekezett mindent elhallgatni, ami a publikum szemében nem volt elég romantikus. Nyolc évvel ezelőtt például egy bécsi táncoszinézt szerződtetett egy amerikai filmgyár. Miután a fiatal ember egyáltalában nem volt bécsi típus, sőt spanyolnak mondhatta volna mindenki, az újságíróknak romantikus mesét mondott el nagyatyjáról, aki még ma is grandsigneuri életét él Spanyolország egyik gyönyörű kastélyában. A színesz ma is, mint spanyol származású sztár él Hollywoodban. Egyszer azonban egy filmszínésznek eszébe jutott igazat mondani és kiderült, hogy a közönség örömmel fogadja az igazságot, sőt sokkal jobban szereti a sztárokat, ha emberibbnek és a nézőhöz közel állanak. Ma azután valóban jobban érdekli a közönséget a sztár életrajza, amikor a mindennapi élet rajza tükröződik benne. Ramon Novarro például sohasem tagadta, hogy „damned tough time”, átkozottul nehéz idő volt karrierjének első része, amikor pincér, sőt tányérmosogató volt egy newyorki automata-vendéglőben, mielőtt a mozi világ hírnévhez juttatta volna. Norma Shearer is csak most mondja el, hogy voltak idők, amikor boldogan keresett óránként 50 centet, mint egy fogpasztareklám modellje. Joan Crawfordról is nagy érdeklődéssel vette tudomásul a közönség, hogy nagyon jól érezte magát, amikor eladólány volt egy áruházban, mert ezelőtt még rosszabb helyzetben volt. John Gilbert is mesélhetne életéből komoly epizódokat. Például azt, amikor egy kis vidéki társulatnál függönyhúzó volt és rövid uton elbocsátották állásából, amikor egy alkalommal két perccel a felvonásvég előtt bocsátotta le a kordinát, elrontva a direktorné meghalási jelenetének fénypontját. Így írják Hollywoodból. A sztárok ezentúl igazat fognak mondani. Bár ez az igazság is érdekes lesz s talán több is lesz, mint a valóság. Az újfajta publicity mindenestre közelebb hozza a sztárokat a közönséghez.

Tűzvész pusztította el Plungiany litvániai zsidó városkát

Kaunas, április 7. Litvánia Telschi kerületében egy kicsiny, tulnyomórészen zsidók által lakott városkában, Plungianyban tűz ütött ki, amely 250 épületet hamvasztott el. Odaégett 228 zsidó lakóház, a zsidó templom és számos zsidó intézeti ház. A városka ezernél több zsidója hajléktalanná lett és mindnyájan elvesztették mindenüket.

A házak közül mindössze 20 százalék volt tűz ellen bebiztosítva.

A nyomor leirhatatlan a tűzkatasztrófa színhelyén, ahol számosan a kárvalottak közül öngyilkosságot követtek el. A litvániai zsidó közületek gyűjtést indítottak a károsultak felségélyezésére.

Ünnepi istentisztelet: A Ferdinand király-uti zsinagógában pészach utolsó napjain az istentiszteletek rendje a következő: kedden, f. hó 7-én és 8-án szerdán, esti istentisztelet egynegyed 8 órakor kezdődik. A délelőtti (Muszaf) istentisztelet szerdán és csütörtökön d. e. 10 órakor kezdődik. Maszkir (halottakról való megemlékezés) (csütörtök d. e. istentisztelet keretében, mely alkalommal Klein Eliáhu h. rabbi ur beszédet mond.

Zenitilalom az ortodox nagyhéten. A rendőrkvésztura közli, hogy a román nagyhéten, nagycsütörtökön, április 9-én, nagypénteken, április 10-én és nagyszombaton, április 11-én tilos minden színházi, mozi, varietéelőadás és nyilvános helyeken a zene.

A belga szociáldemokrata párt ellenzi a különleges határerődítési munkálatokat. Brüsszelből jelentik: A belga szociáldemokrata párt kongresszusán hozott határozat hangoztatja az ország biztonsága megőrzésének szükségességét, de ugyanakkor szükségtelennek mondotta a hadügyminiszter által tervbe vett különleges határerődítési munkálatokat.

Nyolcezer munkást bocsátott el a japán admirális ágyugyára. Londonból jelentik: A japán admirális ágyugyára és a tengerészeti arzenál a flottakorlátozásnak megfelelően nyolcezer alkalmazottat végkielégítéssel elbocsátott az üzemekből.

A spanyolországi községi tanácsi választások. Londonból jelentik: A spanyolországi községtanácsi választásokon mintegy ezerkét száz jelölt ellenjelölt nélkül került a községtanácsokba. Ezek közül csak nem háromszáz republikánus.

Mezitelenül szaladgált egy örült ember Ersekujváruccán. Ersekujvárról jelentik: Tegnap a déli órákban a Mária uccában egy teljesen mezitelen ember rohant végig az uccán és groteszk ugrándozásával halálra rémítette az ijedősebb járókelőket. Üldözni kezdték, mire a furcsa alak a Piritó uccában elterülő hatalmas víztölcsébe rohant bele, ahol vadul csapkodni, bukácsolni kezdett. A rendőrök csak hosszas küzdelem után tudták a nyilvánvalóan örült embert megfékezni és lefogni. Ruhája zsebeiben iratokat találtak, amelyekből megállapították, hogy a meztelen örült Pinke Jónás lévai lakossal azonos. Beszállították az ersekujvári tartományi kórházba.

Ismét beteg Gyöngy angol király. Londonból jelentik: Gyöngy angol király az elmúlt héten influenzába esett, de betegségét nem hozták nyilvánosságra. Az orvosi jelentés most közlést tesz a király betegségéről. Hangoztatják az orvosok, hogy az uralkodó állapota javult, de még néhány napig szobában kell maradnia.

Zavargás Algir benszüllött-negyedében. Párizsból jelentik: Algir benszüllött-negyedében zavargás volt, amelynek során a két táborra szakadt benszüllött sorokban számos sebesülés történt. A karhatalom közbeavatkozása véget vetett a tömegverekedésnek. 120 letartóztatást eszközöltek.

A Haggibbor országos vívőversenye. 12-én és 13-án (vasárnap és hétfőn) egész nap lesz lebonyolítva a református kollégium tornaterméből. A nevezések folynak és előreláthatólag heves küzdelmekre van kilátás. Említettük, hogy a Haggibbor elsőrendű zsűriőről gondoskodott, miáltal a verseny szakzerű és sima lebonyolítása biztosítva van. Nagy érdeklődés előzi meg a női törversenyt. A versenyek vasárnap reggel 8 órakor kezdődnek a férfi törversennyel.

Gandhi lesóványodott. Londonból jelentik: A lapok bombayi jelentései szerint Gandhit az utóbbi hónapok lefogyasztották és kimerítették. Csaknem csontig lesóványodott és súlya 47 kilóra zsugorodott.

Jókedvünk, munkaképességünk sokszor attól függ, hogy reggel alaposan kitisztultak a beleink. Vegyen be — orvosának rendelésére — este 2—3 szem Artin dragéet.

Anglia amerikai háborus adósságai. Londonból jelentik: Anglia háborus adósságok címén több mint 900 millió fonttal tartozik az Egyesült Államoknak.

A nizzai fogházban meghalt az osztrák akrobatabetörő. Párizsból jelentik: A nizzai fogházban meghalt az osztrák származású Ebner betörő, aki Európa valamennyi nagyvárosát végigfosztogatta és akit szinte utólrhetetlen ügyessége miatt világszerte az „akrobatabetörő” néven ismertek. A fiatal, alig harmincéves gonosztevőt Nizzában két évvel ezelőtt fogták el, amint egy amerikai milliomos szállodai lakásába tört be. A bíróság huszvéti fegyházra ítélte Ebneret. A fegyenc halálát a fogságban szerzett tüdővész okozta.

N A P R Ó L - N A P R A

NAPROL-NAPRA

Az amerikai hadvezetés rendelkezése folytán kísérleteket hajtottak végre tábortábori ágyus-áteg négy ágyujának légi uton való továbbszállítására. Az ágyukat munitiócs kocsikkal együtt négy óriásrepülőgépre helyezték el, a repülőgépek levegőbe emelkedtek s tízenegy vadászrepülőgép kíséretében két órást ut után meghatározott helyen leszállították az ágyukat a legénység rövid idő alatt harcélés állásba helyezte. Légi és tűzvérségi szakértők az eredményről igen meg vannak elégedve.

William Mayley híres angol festő, a Trafalgar csata alkotója 79 éves korában meghalt. Élete nagy művét az elmúlt évben fejezte be.

Bombayból jelentik, hogy Scott angol pilóta london—portdarwini légi utján során megérkezett Karakhiba, ahol leszállást végzett, majd folytatta útját Ausztrália felé. Scott meg akarja dönteni Kingsford Schmidt eddigi rekordját.

Bar le Duc közelében autószerencsétlenségül egy utas életét veszítette, haton megsebesültek. Párizsban a husvéti ünnepek alatt 10 halálos autóbaleset történt s több mint hatvan sebesültet kellett kórházba szállítani a francia főváros különböző pontjairól.

Miklós román királyi herceg gépkocsijával a budapesti autószerencsés- és elegánci versenyen aranyzslót nyert. A herceg ma részt vett a tápi autóversenyen.

Egy newyorki zsarolóbanda egyik külvárosi olasz gyarmatárkereskedő üzlete ellen bombamerényelet követett el s az üzletet fel is gyújtotta. Az explózió következtében két elárusító lány életét veszítette s haton súlyos sebeket kaptak.

A nyár elején új svéd expedíció készül az északi sarkvidékre. Vezetője Alman Hams lesz, a svéd tudományos akadémia tagja, kinek e vállalkozását az egész tudományos világ figyelme fogja kísérni.

Színház—Mozi

Egy híres tenorista a Román Operában. Értesülésünk szerint a Román Opera igazgatósága véglegesen elhatározta, hogy Leuer Hubertet, a drezdai állami operától meghívja Kolozsvárra. Leuer Hubert április 15-én, szerdán a Tannhäuserben, április 17-én, pénteken a Zsidónőben és április 19-én, vasárnap (délután) a Sámson és Delillában énekel. A helyárok ugyanugy mérsékeltek, mint Fullinnál. Jegyek már kaphatók a Színházi Ügynökségnél Piata Unirii.

Román Opera műsora

Szerda, ápr. 8: Fidelio.
 Péntek, ápr. 9: Szűnet.
 Vasárnap, ápr. 12 (délután): Hoffmann meséi.
 Hétfő, ápr. 13: Rigoletto.
 Kedd, ápr. 14 (délután): Traviata.
 Szerda, ápr. 15: Tannhäuser. (Vendégszerepel Hubert Leuer kiváló tenorista.)
 Péntek, ápr. 17: Zsidónő. (Hubert Leuer kiváló tenorista vendégszereplésével.)
 Vasárnap, ápr. 19 (délután): Sámson és Delila. (Hubert Leuer kiváló tenorista vendégfelépésével.)
 Hétfő, ápr. 20: Afrikai nő. (Olcsó helyárral.)
 Szerda, ápr. 22: Rigoletto.
 Csütörtök, ápr. 23 (délután): Stradella.

Rott Sándorék Kolozsváron

Cluj-Kolozsvár, április 7. Vasárnap délben érkezik Kolozsvárra Rott Sándor, a világhírű magyar komikus, a bécsi Theater der Komiker 17 tagu együttesével. Ez a páratlan együttes, amely a legkiválóbb komikusokat foglalja magában, valóban páratlan a maga nemében. A humor papjai ezek a nagynevű színészek, akik derűt árasztanak maguk körül mindenfelé.
 Rott Sándor mellett Fritz Grünbaum, Franz Engel, Armin Springer, Deditsch Grete, a kítőnő dívoz, Laszky Béla, a híres zeneszerző, Türk Berta és Paula Walden chansonekesnők, Fritz Schrecker rendező, Paula Plugger és Lilly Laubenaiva és szende és Kurt Reding, az elegáns bonviván kiemelkedőbb tagjai az együttesnek.
 Az illusztris vendégek mindegyik este más-más műsort hoznak.

Az elcsereált ember: mozihelyárral! Me este a szezon legnagyobb drámai sikere. Az elcsereált ember meg, a főszerepekben Kaszab Annával, Szentgyörgyi Máriával, Benes Ilonával, Miklóssy Margittal, Czoppán Flóriával, Földényivel, Tóth Elekkel, Réthelyivel. Az előadást 10, 20, 30, 40, 50 lejes mozihelyárral tartják meg.

Ma utoljára: London lángokban! Önnök is látnia kell ezt a remekművet!
 Jön: A hetedik parancsolat, Janet Gaynor, Charles Farrel, a 4 ördög főszereplőivel. Világszenzáció!

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA

Szerda: Az elcsereált ember. (Ujdonság, 10, 20, 30, 40 és 50 lejes mozihelyárral. Ssz. 243.)
 Vasárnap d. u. fél 3: Alvinci huszárok. (10, 20, 30, 40, 50 lejes mozihelyárral. Ssz. 244.)
 Vasrnap este fél 9: Okos mam. (Operett-ujdonság, Poór Lili fellépésével. 10, 20, 30, 40, 50 lejes mozihelyárral. Ssz. 245.)
 Vasárnap este 11: Rott Sándor és a bécsi Theater de Komiker 17 tagu együttesének vendégjátéka. Mérsékelt emelt helyárral. Ssz. 246.)
 Hétfőn fél 3: Viktória. (10, 20, 30, 40, 50 lejes mozihelyárral. Ssz. 247.)
 Hétfőn este fél 9: Kis király (Operett-ujdonság, új szereposztásban, Karácsonyi, Kertész, Nádor, Tompa, Ihász fellépésével. 10, 20, 30, 40, 50 lejes mozihelyárral. Ssz. 248.)
 Hétfőn este 11: Rott Sándor és a bécsi Theater der Komiker vendégjátéka, teljesen más műsorrall. Mérsékelt emelt helyárral. Ssz. 249.)
 Kedden este 9: Süt a nap. (Szentgyörgyi István születésének kilencvenedik, első kolozsvári fellépésének hatvanadik évfordulója. Jubiláris diszeloadás. Ssz. 250.)
 Szerdán este 9: Leona. (Zilahy Lajos új színműve, először. 37. Premierbérlet. Ssz. 251.)

n lesz zés

is az építőiparot kontárok hor-munkaalkalmában az évben és így természetesen sem. Ebben zés és a nyomorak és az építőiparágak mű-

ARE

aggibbor“ S. A. adunarea gene-II 1931 s.a amá ilor prezenti la 11, cánd se va cu program ant la numărul ce-Str. Bratianu

profit incheiat re: Pierdere Lei do Lei 214 mii

administratie si supraveghere

ibbor“ s.a. Cluj

KELETBEN

KÖZGAZDASÁG

A Hermannstädter Allg. Sparkassa 1930-ik évi mérlegeredménye 20.5 millió tiszta nyereséget ért el a Nagyszebeni Általános Takarékpénztár

Jelentősen emelkedett a bank mobilitása

Cluj-Kolozsvár, április 7. A Hermannstädter Allg. Sparkassa 1931 március 17-én megtartott igazgatósági ülése jóváhagyta a direktciónak 1930 évről bevezetett mérlegét. A mérleg számaiból kiderül, hogy a bank vezetősége hozzáigazodva az elmúlt év gazdasági fejlődésének adott tendenciájához, elsősorban az intézet mobilitásának emelésére fektette a főszűrt és üzleteinek kiterjesztése tekintetében céltudatos tartózkodást tanúsított. Ennek megfelelően a készpénzzel való rendelkezés (pénztár és azonnal diszponálható bank-követelések) 160 millióról 220 millió lejre emelkedett és a kihelyezett kölcsönök 1.45 milliárd lejre mérséklődtek.

Az ingatlanoknak magasabb fölbeesése 33.3 millióra (25.6 millió) visszavezethető a kolozsvári fiók számára megvett épültre és néhány ingatlanok az eddig önállóan kezelt nyugdíjalapból való átvételére.

Mint előrelátható volt, a megakadt általános tőkeképződés következtében a

betéteseknek ötvennyolc millióval 1.069 milliárdra való gyarapodása az utóbbi évek ugrásszerű fejlődésével szemben, visszaesést mutat. Mindazonáltal ez a gyarapodás is élénken bizonyítja az intézet szemben tanúsított változatlan bizalmat. Kiemelendő továbbá a tartalékok 5 millió lejre való jelentős erősödése, miáltal az 1930 évi tiszta nyereség hozzáadásával a nyílt tartalékok 80 millió 338.062 lejt tesznek ki és a HAS saját tőkéje ezzel kerek 234 millióra rug. A tartalékalapnak a jelentékeny dotálása következtében a kimutatott tiszta nyereség a tavalyival szemben 20.5 millióra való csökkenést ért el. A tiszta nyereség csökkentésére vezetett, másfelől az a szükségesség is, hogy néhány fiók-intézet számára jóléti és kulturális célokra rendelkezésre kellett bocsátani bizonyos pénzeszközöket.

A mérleg végösszege 1.808.349.324 lejre emelkedett (1.771.970.167), az összeforgalom 38.968.424.044-re (37 milliárd 332.852.442.)

RADIO MUSOR

IDŐ: KÖZÉPEUROPAI
Szerda, április 8.

Bukarest, 12: Grammfón. 12.30: Hírek, időjelzés, grammfón. 16: Rádiózenekar. Auber, Fall, Verdi, Smetana művei. 17: Hírek, időjelzés. 17.15: Rádiózenekar. 18: Rádiógyetem. 19: Grammfón. 19.30:

Francia lecke. 20: Énekkar. 20.30: Felolvasás. 21.45: Wagner: Parsifaljának III-ik felvonása. 22.15: Hírek.

Budapest. 9.15: Hangv. 9.30: Hírek. — 12.05: Szalónzenekar. 12.25: Hírek. — 3.45: Hírek, élelmiszerárak. 5.30: Bécsi dalok. 6.15: Olasz nyelvoktatás. 6.45: Grammfónhangv. Wagner: Bolygó hollandi, Sarasate, Verdi, Liszt, Gounod, E. di Ci-pua művei. 7.30: Fidellio. Majd: Cigányzene.

Bécs. 20: Mayer Richard kamaranének

dal- és balladaestélye. 21.25: Galgenberger zenekar.

Berlin. 20: Hangv. Strauss, Mendelssohn művei.

Breslau. 19: Sziléziai dalok.

Frankfurt. 21.30: Szólisták és zenekari hangv.

Langenberg. 20: Szórakoztató zene. — 23: Jazz.

Lipscse. 19.30: Szórakoztató zene. 21.45: Tarka zenészt.

Varsó. Kattowc. 20.15: Lengyel zene. — 22.15: Grammfón. 23: Tánc- és könnyű zene.

Poznan. 20.30: Szopránének, mandolin.

Milánó. 21.10: Szimfónikus hangverseny Beethoven: Fidelio nyitány, Elgar: Az ifjúság varázsvesszeje, Mancinelli: Egy bohóc belépője, Mendelssohn: Ruy blas.

Róma. 21. Opera.

Prága. 20: Szimf. hangv. Mozart: Jupiter szimfónia, Brahms: D-dur hegedűhangverseny, Haba: Nyitány.

Pozsony. 17.50: Dalest. Verdi, Delibes Novak művei.

Osló. 20: Rádiózenekar. Lortzing, Offenbach, Grimm művei.

Stockholm. 20: Katonazene.

Csütörtök, április 9.

Bukarest. 18: Istentisztelet.

Budapest. 9.15: Házi kvartett. 9.30: Hírek. 12.05: Hangv. Wagner: Tannhauser, Delibes: Lakmé, Tarnay: Ősz utója, Dienzl: Liliomszál, Kacsóh: Rákóczi megtérése, Kiszely: Márciusi ibolyák, Hódossy-Dirner: Kicsi fehér meszelt szoba, Eröss Béla: Ne gondold, hogy az a tavasz, László: Száz szál piros rózsát, Kádas: Fehér selyem csipkés szélű, Eröss Béla: Vannak el nem csókolt csókok. — 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás. — 2.45: Hírek. 4: Rádió Szabadegyetem. — Utána: Pontos időjelzés, időjárás. 5.10: A földművelésügyi minisztérium előadása. 5.45: Magyar nóták. 6.25: Gyorsírás. — 7: Zenekari hangv. 7.50: Felolvasás Norvégjáról. 8.15: Finn nemzeti est. 9.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. Majd: Jazz. 11: Cigányzene.

Bécs. 22.10: Jazz.

Berlin. 19.10: Szórakoztató zene.

Breslau. 22.30: Régi és új tánczene.

Frankfurt. 19.45: Szórakoztató zene.

Langenberg—Köln. 20.30: Szimfónikus hangv. Szigeti József hegedűművész közre működésével. Brahms: G-dur hegedűverseny, Borodin: H-moll szimfónia.

Hajhullás és hajkorpázás ellen a legjobb szer az

EGGER-PETROL

Kapható minden gyógyszer-tárban és drogueráriában

Varsó, Katowic, Poznan. 20.30: Finn hangv.

Milánó. 20.55: Opera.

Róma. 19.50: Grammfón. 21.05: Finn hangverseny.

Prága. 21.30: Zongorahangv.

Pozsony. 21.30: Zongorahangv.

Osló. 20.30: Finn est.

Toulouse. 21.30: Hangv. Mussorgszkij

Massé, Stauss művei. 22.30: Zenekar. Rosini, Wagner művei.

Apró hirdetések

A Schwartz vegetrius étteremben jó husvétit koszt kapható. Reggel és este bivalyitejes pászkás kávé. Regele Ferdinánd (Wesselényi u.) 10.

Intelligentes Kinderfraulein Jüdin sucht für sofort Stellung, geht auch auf Land. Adresse: Leuchter Helén Oradea Str. Ep. Ciorogariu 33.

Keresek különbejáratu, szépen butorozott, egészséges, csöndes szobát. Cimeket „Délelőtti nap“ jelíre kérem.

4 szobás komfortos lakás Urániában, állandó lifthasználattal, olcsón kiadó.

Gyakorlott jelöltet keresek azonnalra. Dr. Rapaport ügyvéd Ilia, Jud. Hunedoara.

Jömegjelenésű, huszonkétéves izr. fiatal ember utazói állást keres bármilyen szakmában, garanciaképes, perfekt román, német, magyar. Ajánlatok „Szerényigényű“ jelíre post restante Dej küldendők.

Német tanárt keresek, aki jó módszerrel tanítana németül már meglehetősen beszélő nőt. Cimeket „Jó módszer“ jelíre a kiadóba kérek.

Két méter hosszú perzsaszövöszék eladó. Str. Berthelot (Eötvös u.) 25

Nagyszebeni Általános Takarékpénztár

VAGYON

Mérlegszámla 1930 december 31-én

TEHER

Készpénz, szelvények és idegen pénznemek	— — — —	50,981.499	Részvénytőke:	— — — —	154,000.000
Bankoknál folyószámlán	— — — —	169,401.939	3,080.000 darab részvény á Lei 50.—	— — — —	
Váltó- és folyószámla-hitelek	— — — —	1,452,650.985	Tartalékok:	— — — —	
Értékpapírok	— — — —	59,854.165	a) Általános tartalékalap	45,871.103.—	
Záloglevél-kölcsönök	— — — —	13,914.110	b) tart. kéteskövetelésekre	16,158.226.—	
Ingatlanok	— — — —	33,389.395*	c) záloglevél biztosítási alap	1,500.000.—	
Irodai berendezés	— — — —	1	d) nyugdíjalap	12,135.371.—	75,664.700*
Üzemek leltára	— — — —	11,755.429	Dr. Carl Wolff-alapítvány	— — — —	100,000
A záloglevél biztosítási alap értékpapirjai	— — — —	1,500.000	Betétek könyvecskére és folyószámlára	— — — —	1,069,812.827
Dr. Carl Wolff-alapítvány követelése	— — — —	100,000	Záloglevelek forgalomban	— — — —	13,650.600
Átmeneti kamatok	— — — —	14,801.801	Kisorsolt záloglevelek	— — — —	937,000
			Visszleszámitolt váltók	— — — —	126,363.191
			Hitelezők	— — — —	335,936.440
			Fel nem vett osztalékok	— — — —	540.288
			Átmeneti kamatok	— — — —	10,765.916
			Tiszta nyeresemény	— — — —	20,578.362
		1,808,349.324	* Az 1930. évi nyeresémből leendő dotálás után	— — — —	1,808,349.324
			Lei 80,383.062.—	— — — —	

TEHER

Nyereség és veszteségi számla

EREDMÉNY

Kezelési költségek	— — — —	40,769.574	Kamatok, províziók és egyéb nyereségek	— — — —	66,728.243
Adók és illetékek	— — — —	5,380.307			
Tiszta nyereség	— — — —	20,578.362			
		66,728.243			66,728.243

Hans Bergleiter s. k.
vezérigazgató

Nagyszeben, 1930. évi december 31-én

Megvizsgáltatott és helyesnek találtatott:
Nagyszeben, 1931. évi március 18-án.

A felügyelőbizottság:

Ernst Lüdecke s. k. elnök

Dr. Hermann Jekeli s. k.

Michael Ongyerth s. k.

Julius Baumann s. k.

A könyvvezetőség:
Albert Schuster s. k.
igazgató, aut. könyvelő

Robert Phleps s. k.

Fraterakás Könyv- és Lapkiadó R.-T. nyomasa Cluj, Str. Baron L. Pop 10. — Telefon 2-77.

XIV. ÉVF.
Cluj—Kol
április
5691 ÉV

Uj Kelet n
a hánsági n
nap
Ekeink utá
harrás merle
Síratorokai n
megörnésükre

Egyre ke

Titulesc

Bucuresti-Bu
meg Bukarestbe.
hatalmas közönsé
mentőjét. A pály
várta Titulescut.
Titulescu ma
képviselőit, hane
Délben 12 ó
palotába kérték.
Titulescu ki
látta.

Titulescu dé
ment. Nemsokára
lescu megbízásá
„Mai audien
szagra súlyosbbo
Ezt a megbízást
érzessel elfogadn
Ofelsége a k
pillanatától fogv
teknek, hogy öss
az ország szembe
séggel osztva Of
zeti egység korr
eszköz legyen az
héz és hosszú er
nem lehet kétség
Kifejezésre
lata szintén az v
nagy ügy megva
Mindezek kö
saimat a pártok
céljából.

„Az

Titulescu tegn
érkezett meg Ro
temesvári tartomá
lyán várta a dez
vonatát és fels
amelyben Titules
külügyi osztályfőn
ségi titkár és
utazott.

Titulescu Zsom
jugoszláv hatóság
köszönését fejte
gadtatásért, amely
másokon részesítet
lapírok kérdéseire
hogy Maniu Gyula
találkozott és a vo
közelebbi Szimpl
az országba.

Közben a vonat
várta, ahol ötszáz
és lelkesen ünne
rendkívül közvetle
megjelentekkel. A
lent újságíróknak
hogy eddig még
kormányalakításra
telenül azért hivat
elnöknek designál.
— Ezt a megbí
tulescu — elfogon
sikere nem tölem
akik Bukarestben
től. Remélem, hog
dasági helyzetre v
tikusok is félre f